

Domoljub

Ljubljani, 16. februarja 1938

Čelo 51 · Štev. 7

Izza plota napadajo

Nič novega pod soncem

Zadnji dogodki nam pričajo, da se naši »jugoslovanski nacionalisti« v zadnjih desetletjih niso ničesar naučili in da tudi ničesar pozabili niso. Z zahrbtnim rovarjenjem in bedastimi natočevanji so delali pred vojno proti dr. Kreku in njegovim sodelavcem, pa so morali vselej napraviti skušnjo, da ima laž kratke noge. Toda vse to jih ni izučilo. Defela je najela v ta namen posojilo 10 milijonov zlatih kron. Začelo se je veselo novo življenje. Gradile so se nove ceste, delali vodovodi, zboljševali travniki in pašniki, stavili novi hlevi, vse kmečko gospodarstvo je na novo oživelilo, kot narava po dolgi zimi. Na Završnici so začeli graditi prvo deželno elektrarno. S tem se je začela elektrifikacija dežele.

Toda svobodomišelní »napredni tabor« je zakrival da pomeni to posojilo uničevanje našega gospodarstva. Meščanu so dopovedovali, da ga bodo »klerikalci« z dokladami na davke odrili, o industriji so vpili, da bo zaprla zaradi strahotnih davkov tovarne in se izselila iz dežele drugam, kmetu so govorili, da ga bo konec. Bilo jih je kot vedno nekaj, ki so nasedali in verjeli. Ni namreč tako neumnega natočevanja, da se ne bi dalo ujeti nekaj lahkovrnežev na nastavljene lisane kot se ujamejo neumni ptici kalini. Nekaj posameznikov je takrat celo odpadlo od nekdanje Slovenske ljudske stranke prav pod vplivom te agitacije. Rajnkega Evgena Lampeta, ki je bil najdalekovidnejši in je vodil deželne finance, so zmerjali in mu nadelili ime deželni milijar, ker je zaradi elektrifikacije kupil na Gorenjskem vodno silo od par mlinov.

Ze čez par let pa se je pokazalo, kako brezmišlno je bilo to vpitje. Oni, ki so vpili in oni, ki so verjeli, so bili osramočeni. Industrija ni zbežala iz dežele, trgovcev in obrtnikov ni bilo konec, pač pa je zavetelo gospodarstvo v novem delu in novem napredku. Najeto posojilo je bilo seme, ki je rodilo stotern sad. Treba pa je bilo pogumnih ljudi, ki so znali vzdržati naval nasprotnikov. Danes ni nobenega »jugoslovanskega nacionalista«, potomca naših »naprednjakov«, ki ne bi rad napegljal luči iz takrat toliko zasmehovanih kranjskih deželnih elektrarn ali porabil njeno gonilno moč.

V tistih letih je tudi denarno zadružništvo imelo svojo prvo krizo. V vsej stari Avstriji je v letih 1910—1912 vladalo silno pomanjkanje denarja. Takrat je dežela tudi zadružništvu prikočila

na pomoč s posojili in s posebnimi jametvi. Tudi proti temu so zavpili naši nasprotniki. Nepristano so napadali zadružništvo in njegove voditelje. Zadružništvo samo pa se je kljub vsemu kriku mirno razvijalo in je vzdržalo vse napade. Naš narod je šel v tisti dobi preko in mimo nergačev in preko svojih političnih nasprotnikov, ki so mu hoteli škodovati.

Geslo nasprotnikov: „Lažimo, nekaj bo že ostalo!“

Cisto po starih zgledih so začeli naši »nacionalisti« boj tudi proti posojilu, ki ga je sedaj najela banovina, da poživí naše kmečke posojilnice. Svojih obrekovanj ne upajo širiti javno, poskušajo pa delati podtalno proti našemu narodu. Obrekujejo in natočujejo naše voditelje, da bi jim vzeli ugled, napadajo pa tudi naše zadružništvo samo. Kot paglavci, ki skrit izza plota meče kamenje, tako se obnašajo ti »napredni jugoslovani«. Na skrivnih sestankih in z nepodpisanimi papirji širijo laži in plaše ljudi, ki teh junakov še ne poznajo dovolj. Ti ljudje, ki niso nikdar utvarili nič velikega, so vedno samo gledali, kako bi vsako veliko delo našega gibanja umazali. Znani francoski svobodomslec Volter je učil svoje: »Krepko laži, nekaj bo še ostalo.« In po tem geslu se ravna tudi naši svobodomišelní nasprotniki.

„Liberalcem groš, klerikalcem knof“

Ce tedaj danes pišemo o teh malenkostnih ljudeh, ne pišemo zaradi njih, ampak da onemogočimo, da bi kdo nasedel in se kasneje kešal. Pišemo zaradi resnice.

Na nekem shodu v predvojni dobi je voditelj takratnih liberalcev proglasil načelo: »Liberalcem groš, klerikalcem knof«. To se pravi: Kdor gre z nami, liberalci, ta dobi od države in od dežele, kar želi, drugi nič. Tako so govorili in tako so delali naši nasprotniki vedno, kadar so bili na vrhu. To prepričilo resnično smo silovito občutili v zadnjih letih pod diktaturo. Kdor ni »volila Živkoviča, je bil proglašen za sovražnika države, kateremu sme delati krivico vsakdo brez strahu pred kaznijo. Kar so delali sami leta in leta, to sedaj očitajo tudi nam. Tudi sedaj vpijejo po deželi, da se njim dela krivica, ker je banovinsko posojilo dano na razpolago Zadružni zvezi, da poživí podeželske posojilnice.

Kaj je torej na stvari?

Mi nimamo ničesar prikrivati. Tudi sedaj ne bomo povedali nič novega, ker je bilo vse to že objavljeno. Toda zaradi tistih, ki mnogo pozabijo, pa zaradi tistih, ki bi mogli biti zapeljani v kako zmoto in škodo, zaradi nasprotnih obrekovanj, naj ponovimo nekatere stvari iz zadnjih let.

Naše posojilnice na deželi so sprejemale vloge in zbirale kmečki denar. Ta denar je moral nositi obresti. Dana so bila v prvi vrsti posojila kmetom. Nekaj pa ga je včasih ostajalo. Kam z njim? Ode našega kmečkega zadružništva, dr. Janez Ev.

Krek je učil, da mora ta denar v Zadružno zvezo, v eredišče, od koder gre zopet nazaj na kmete. To »disciplino« je izvajal kot mnogoletni predsednik Zadružne zveze in zadrage so ga ubogale. Tako so nadaljevale posojilnice tudi po vojni. Toda Zadružna zveza tudi ni mogla držati denarja doma. Kar ga ni šlo spet zadržati na kmete, ga je bilo treba naložiti dalje, da je nesel obrosti. Tako je prišlo do ustanovitve Zadružne gospodarske banke po vojni, za katero ustanovitev pa se je zavzemal že rajni dr. Krek. Prišla je gospodarska kriza. Ni ne kmela, ne trgovca, ne obrtnika, ne tovarnarja, ki jo ne bi bil občutil. Povsod v gospodarstvu so nastale zgube. Mnogo podjetij je propadlo in to je spet vplivalo dalje na vse gospodarstvo. Tudi nobenega večjega denarnega zavoda ni, ki ne bi bil napravil izgub. Tako tudi Zadružna gospodarska banka. Prišlo je do uredbe o zaščiti denarnih zavodov in tudi Zadružna gospodarska banka se je te uredbe poslužila. O vsem tem je Zadružna zveza dala račun na občinih zborih. Ničesar ni skrivala in vse to je bilo tudi v tistih objavljeno. Ne pozabimo, da so vsi zavodi napravljali zgube, nasprotniki pa očitajo to le Zadružni gospodarski banki. Ne bomo pa pozabili tudi tega, da smo živeli v dobi diktature, ki je preganjala in uničevala vse, kar je bilo »našega«. Kot je moral voditelj našega gibanja dr. Korošec kot preganjaneec in interniranec iz kraja v kraj, tako so tudi vsa podjetja, ki jim je stal on blizu, morala ogromno trpeti. Vsa leta od dr. Krekove smrti je on predsednik Zadružne zveze. Sedaj je lahko metati kamenje izza plota na tiste, ki so leta in leta trpeli in — vzdržali. Mečejo ga tisti, ki so bili vsa ta težka leta na soncu milosti centralne vlade. To je zelo lahko, pa zelo eramotno delo. Ko je morala Zadružna gospodarska banka seči po uredbi o zaščiti denarnih zavodov, je res zamrznilo Zadružni zvezi pri tej banki mnogo zadružnega denarja. Toda, ali ni zamrznilo mnogo zadružnega denarja tudi v liberalnih bankah?

Kako je bilo drugod?

Gospodarska in denarna kriza je izbruhnila po vsej Evropi. Po vseh državah so se pri denarnih zavodih pokazale zgube. Toda povedo je tudi vedela država, kaj je njena dolžnost. Prihitela je bankam in drugim denarnim zavodom na pomoč in jih ozdravila tudi z velikimi žrtvami. Češka n. pr. je dala za ozdravljenje denarnih zavodov preko ene milijarde čeških kron, t. j. blizu 2000 milijonov dinarjev. Prav tako je ozdravila svoje zavode mala Nemška Avstrija z ogromnimi denarnimi žrtvami. Storili sta ti dve državi, ki jih navajamo kot primer, to pred šestimi leti. Ozdravili sta tako denarne zavode, pa tudi gospodarske razmere. Urejeno gospodarstvo ni samo preneslo izgub, ampak je tudi državi vrnilo bogato, kar je poprej dala. Pri nas žalibog država ni ničesar storila. Na vladi so bili centralistični »jugoslovanski nacionalisti« brez smela za potrebe prebivalstva v obmejnih pokrajinah. Naši slovenski »jugoslovani« niso imeli volje in zmocnosti za to, da se obnovi obtok denarja v naših posojilnicah. Kaj gospodarstvo! Da so le smeli in mogli preganjati »klerikalce«. Te zapirati, kaznovati in internirati, to je bilo njihovo

(Nadaljevanje na drugi strani.)

življenje. Boj proti klerikalnemu znanju, to je bilo njihovo glavno opravilo, kot je bilo to glavno opravilo njihovih prednikov iz predvojne dobe, ki smo jo zgoraj omenjali.

Banovina storila svojo dolžnost

Ker država ni storila pravočasno svoje dolžnosti nasproti slovenskemu združništvu, je bila škoda vedno večja. Šele zdaj je prišlo do odločilnih dejanj, ko sta v belgrajski vladi dva slovenska ministra. Pisali smo že v našem listu, da je dala za obrok denarja po naših posojilnicah na razpolago goštevino Poštne hranilnice kot posojilo proti zastavi terjatev na tekočem računu pri Privilegirani agrarni banki in državnih obveznic po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov. Ker bi po tej velikanski suti, ki je vladala na denarnem trgu šest let, to ne zadostovalo, je bilo treba iskati virov še drugod. In tu je posegla vmes banovina in storila v polni meri svojo dolžnost. Najeta je posebno posojilo pri isti Poštni hranilnici in dala denar na razpolago Zdrušni zvezi, da ga da spet naprej zadrugam, ki imajo pri njej svoje naložbe. Tako je bilo zagotovljeno, da bo res odtajan denar po naših posojilnicah in da nihče ne bo nikesar izgubil. Denar, ki je zamrznil pri Zdrušni gospodarski banki, je tako odtajan in zadruga, ki so nalagale denar pri Zdrušni zvezi, so edaj naenkrat prejele velike vsote. Nekatere zadruga niso nalagale denarja pri Zdrušni zvezi, ampak so vse dale v kmečka posojila. To dobe toliko več od Poštne hranilnice. Tako je vsem omogočena zadostna likvidnost. To zadnje velja tudi o zadrugah, ki niso včlanjene v Zdrušni zvezi. Teh dr. Krek si uči »discipline«, ker niso bile v naših vrstah. Te niso nalagale pri svoji zvezi. Zato jim tam denar ni mogel zamrzniti, zato ga tudi banovina tam ni mogla odtajati. Namen tedaj, ki ga je imela banovina, ko je vzela posojilo, da obnovi v naših kmečkih posojilnicah obtok denarja, je dosežen. Zgodila se pa s tem ni nikomur ničaka krivica. Proti vsakomur se je postopalo po njegovih razmerah.

„Jugoslovanski nacionalisti“ naj postanejo abstinenti

Veliko dejanje je izvršila banovina, ko je pozivila kmečke posojilnice. Ker se boje nasprotniki, da bi se naši voditelji še bolj utrdili pri ljudstvu, bjejo proti njim z istim sredstvom kot pred vojno: Ostrašiti hočejo davkoplačevalce. Toda ta strah je prazen. Ne ve se še danes, koliko bo morala banovina v resnici žrtvovati. Kdo namreč ve, kakšen bo gospodarski razvoj prihodnjih let! Znaki kažejo, da bo ugoden. Banovina plača pač Poštni hranilnici za vzeto posojilo letne obresti in obroke, dobi pa dogovorjene protitajne. In če bi morala kaj žrtvovati, bodo žrtve rodile bogat sad, ker se bo o posojilnem poživilo vse gospodarstvo v banovini. Kar bi pa bilo treba plačati, bo plačano — prostovoljno. So namreč tudi davki, ki moremo reči o njih, če se tudi čudno sliši, da so prostovoljni. Dr. Krek, ki smo ga morali danes večkrat imenovati, je v tisti dobi, ko so najhujše napadali predvojne voditelje SLS zaradi desetmilijskega posojila, rekel tole besedo: »Prijetelj, kadar sreča pijenca, odkrij se mu. On je največji dobrotnik naše dežele.« Hotel je povedati, da plačajo za dolgovne dežele tisti, ki plačajo za alkohol. Tudi edaj bo posojilo odplačano Poštni hranilnici z dohodki iz trošarin na alkohol. Če se tedaj kak naš »jugoslovanski nacionalist« boji, da bi kaj plačal za »sklerotično«, se temu davku lahko odpove. Naj postane abstinent.

Se enkrat besedo o krivici

Nikomur se tedaj ni zgodila nobena krivica ne kakemu nacionalistu, ne kakemu davkoplačevalcu. Daje pa nam beseda o krivici povod, da se še nekoliko pomodimo pri premišljevanju o krivici. Spomnimo se ob tej priložnosti, kaj so delali nasprotniki z nami in kake krivice smo mi v resnici pre-

trpeli. Kakšne vsote znesejo kazni, ki so jih plačali naši ljudje v dobi diktature? Kolike so bile škode zaradi zaporov in internacij? Kdo je komu kaj povrnil? Nihče! Kako je bilo z združništvom v dobi, ko so vladali naši »jugoslovanski nacionalisti«, naj povesta dva zgleđa. V Ljubljani je združna šola in to je obiskovalo tudi mnogo goštevcev, ki jih je priporočila Zdrušna zveza. Vsi drugi goštevci so dobili od banovine podpore, fantje, ki jih je priporočila Zdrušna zveza, ničesar. Celo sad temi najrevnejšimi so se znašli, ker so bili v zvezi z našim združništvom. Vse zadruga zveze v državi — dalje dobivale po svoji velikosti obitajne podpore od kmetijskega ministrstva. Dobile so to na predlog Glavne zadruga zveze v Belgradu. V dobi diktature je bila Zdrušna zveza v Ljubljani od te podpore izključena kljub predlogu Glavne zadruga zveze. In sedaj, ko dobi naše združništvu nekaj pomoči, začeno nasprotniki kričati, kot da se njim godi krivica. Ne pozabimo, da prava pravičnost zahteva tudi popravilo krivic, pa če tudi ta poprava kakoga kriviceža v živo zadane. Pretokdo bo še mnogo Save, preden bodo popravljene vse krivice, ki so jih napravili našemu narodu naši »jugoslovanski nacionalisti« takrat, ko so v Sloveniji vedrili in oblačili.

Ali more tako gon a komu horistiti?

Predvojna gonja ni ustavila dela naših ljudi. Tudi sedanja gonja našega združništva ne bo ustavila. Zdrušništvo se opet veselo obnavlja. Ne pišemo torej teh stvari v obrambo, ker nam taki napadi ne morejo škodovati pri preudarnih ljudeh. Naše ljudstvo je tega zahrbtnega boja naših naprednjakov vajeno. Saj ni bilo n. pr. nobenih volitev, da ne bi bile vase poplavljeni z lažnivim papirjem nacionalistov. Pa so se vendar potem vse tiste laži izkazale kot popolne neresnice. In pri vsakih volitvah so naprednjaki dobili svoj obracun za obklevanja in natotčevanja. Če pišemo o teh stvarih, pišemo za to, da dajemo resnici pribevanje. Če bo imel kdo kaj škode od takih napadov na združništvo, bi mogle imeti škodo kvečjemu tiste posojilnice, ki niso v naših vrstah. Te naj se zahvalijo svojim voditeljem za njih nerazsodnost.

Dejanja govore

Gotova dejstva so danes ta: Pri zadrugah, ki so včlanjene v Zdrušni zvezi, ne bo nihče izgubil nobenega denarja. Te zadruga zaslužijo in uživajo polno zaupanje. Drugo dejstvo je: Denar je zopet v naših posojilnicah v obtoku. Postopoma bodo odtajane vse stare vloge. Kdor bo potreboval denar, ga bo mogel dobiti. Takoj toliko kot je do-

Veramon-evitek

z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odlej vsakdo. Prosimo napravite polkus in prepričati se boste o njegovem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi rane.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

B. br. 25.400 od 4. oktobra 1937.

čeno v načrtih, kmalu več in v doglednem času vse. Ako pa kdo še ne verjame, naj pač poskusi, da bo videl, da so obrskovanja nasprotnikov prava in neumnost. Simežev in murgačev pa je bil zmeraj nekaj na svetu. Kje neki jih cinmate? Po vod pa gredo preudarji ljudje mimo njih.

Kadar so bili »naši« na vihu, se je delo z ljudstvo, delalo pred vojno in delalo po vojni. To delo morejo pač vsi malo zavirati nasprotniki z zastrupljanjem javnega mišljenja, ustaviti pa dela ne morejo. Kadar je naš narod zaupal svojo usodo voditeljem iz katoliških vrst, se nikoli ni prevrnil. Tudi o banovinskem posojilu in o ostravljenju združništva bo zgodovina zapisala ugodno stvar. Zapisala pa bo obenem, da so edino naši voditelji imeli za velike reči pravi pogled in pravi pogum.

29 svatov zgorelo

Kmet Jure Ružič v Srednici pri Mostarju je za poroko svojega sina priredil bogato svatbo. Okrog 100 prijateljev in znancev se je zbralo v ne preveč razsežni Ružičevi hiši, v kateri je spodaj hlev in shramba sena, zgoraj pa stanovanje. Zenin, nevesta in svatje so se veselili, pa niso slutili, da jih bo polovica morala plačati svoje veselje a smrtjo. Iz dosedaj nepoznanega razloga se je vnel ogenj v spodnjih prostorih, kjer je bilo seno, nakar je plamen bušnil z bliskovito naglico vse naokrog, da je bila vsa hiša takoj v plamenih. Spodaj je že močno gorelo, ne da bi se svatje zavedli nevarnosti. Nenadoma pa se je zrušil pod, svatje pa so se prevrnili v pogorišče. Nastal je vik in krič, obupni klici na pomoč so sekal prasketanje plamenov. Le dobra polovica svatov se je utegnila rešiti iz plamenov, vsi drugi pa so obležali. Komaj se je porušil strop med stajo in stanovanjskimi prostori, že se je zrušila tudi streha in prekrila nesrečnike, ki si

iz ognja niso mogli več pomagati. Vsa vac se je v hipu zbrala, vsi so poskušali reševati svoje brate, sestre, hčere in sinove. Posrečilo se je potegniti izpod gorečega tramovja živih le nekaj močno ožganih svatov, ki so imeli vsi hude opekline.

Ko je ogenj nekoliko pojenjal, so se začeli reševanja. Do jutra so potegnili 29 trupel, ki so bila z redkimi izjemami vsa izogljena. Med žrtvami so prepoznali truplo gospodarja Ružiča in dveh njegovih hčera ter njegovo ženo. Dalje so potegnili izpod ruševin tudi nevesto, ki se pa bori a smrtjo, ter mrtvega ženina. Pogreba žrtve so se udeležili vsi vaščani, pa tudi iz okolice so prihiteli ljudje. 30 duhovnikov je opravilo svečane molitve. Mostarski škof Mišić je poslal na pogreb svojega posebnega odposlanca.

VINA

Ze težko delo jo močno vino!
Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni v Ljubljani!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Tritedensko žalovanje je odrejeno na našem dvoru in Belgradu. V Grčiji je namreč umrl princ Nikolaj, oče naše kneginje Olge in stric grškega kralja Jurija II. Knez namestnik Pavle je tudi odpotoval v Grčijo na pogreb.

d Devet križev je že naložila na ramena Previdnost božja Francu Lebarju, očetu m. Hildegarde, uršulinke v Ljubljani in Anice Lebarjeve, znane pedagoške pisateljice. Naj zgleden krščanski mož dočaka skrajno mejo človeškega življenja!

DOMAČE NOVICE

d 16 letnico izvolitve za papeža je praznoval ono nedeljo sv. oče Pij XI. Kot eno svojih največjih nalog smatra sedanjí papež katoliško misijonstvo. Zelo je sv. očetu pri srcu katoliški tisk, čigar važnost poudarja pri vsaki priliki. Naj bi Bog sv. očeta še dolgo ohranil svoji sv. Cerkvi!

d Slovanske smučarske tekme Zveze fantovskih odsekov so bile te dni v Ratečah. Tekem so se udeležili tudi odposlanci češkoslovaškega Orla. Tekme so pokazale velik napredek slovenskih fantov, ki so si priborili vsa najlepša nagrade. Prvenstvo v skokih za tako imenovano kombinacijo in klasično kombinacijo (slovenski fantje naj pogruntajo za te vezbe tudi slovenske izrzelj) — so odnesli češkoslovaški Orlji.

d Za vinogradništvo. V našem banovinskem proračunu za 1938/39 je v kmetijskem oddelku znižana postavka za ureditev gnojšč, povišana pa je postavka za podpiranje mlekarstva od 100.000 na 150.0000 din. Gotovo pa je najpomembnejša postavka 1 milijon din, ki je vnesena v novi proračun z nazivom: prispevek skladu za brezobrestna posojila vinogradnikom za obnovo vinogradov, odnosno plačilo obresti teh posojil. S tem je banovina pokazala dovolj razumevanja za potrebe našega vinogradništva in v obilni meri držala svojo obljubo, da bodo tudi vinogradniki dobili primerne postavke za svoje potrebe v banovinskem proračunu.

d Delo »Seljačke sloge«. V Zagrebu je bil pretekli teden občni zbor »Seljačke sloge«. Na občni zbor je prišlo 800 odposlancev, ki so zastopali nad 500 društev s 34.000 člani. Na zbor je prišlo tudi 13 senatorjev in narodnih poslancev. Prebrana so bila poročila. Objavljeno je bilo, da so društva zbrala 350.000 din za pobijanje nepismenosti. Tisnili so 50.000 abecednikov. Od tega so jih 24.000 razdelili v Bosni, 17.500 po Hrvaškem, 12.500 pa v Dalmaciji. Ob koncu je imel inž. Košutić predavanje o izobraževalnem delu med hrvaškimi kmeti.

d Drugi ttr na progi Zidani most—Zagreb menda res začno graditi že letos, in sicer za enkrat samo od Zagreba do Zaprežića.

Vse, ki so prejeli letake s razpisom na gradnega žrebarja za »Slovenec« prosimo, da jih razdelijo v svojem kraju! — Propagandni oddelek »Slovenec«.

d Kmetje plačujejo dolgove. Nad 13.779.000 dinarjev so plačali kmetje v vsej državi na račun svojih dolgov Privilegirani agrarni banki v mesecu januarju. Vsega skupaj so do sedaj vplačali že 145.434.000 dinarjev. Od tega odpade na ozemlje ljubljanske podružnice banke 31.299.000 dinarjev, na ozemlje zagrebske podružnice 27.670.000 dinarjev, na področje belgrajske podružnice pa 77.421.000 dinarjev.

d Mesarski pomočniki štrajkojo. V Belgradu namreč. Pomočniki so se z mojstri večkrat pogajali za zvišanje mezd in končoveljavno ureditev delovnega časa, vendar so mojstri dosledno odklanjali podpis, nasprotno pa so šli in podpisali kolektivno pogodbo z nekim društvom mesarskih pomočnikov, o katerem pa je znano, da v njem mesarskih pomočnikov sploh ni. Pogodbo so sklenili le zato, da z njo izigravajo pomočnike. Pomočniki so zato sklenili, da bodo nehali delati za nekaj dni in tako mojstre prisiliti na popustljivost.

d Prodajalec, ki laja kot pes. Iznajdljiv prodajalec, pa tudi svojevrsten je vsekakor Blagoje Babić iz Kaludre v Crni gori. Laja kot pes in s tem privablja k svoji stojnici kupovalce. Blagoje redno vsak dan hodi na beranski trg in prodaja domače pridelke. Dnevno iztrži po deset do dvajset dinarjev, toda vselej prodaja vse, kar je prinesel s seboj.

d Nad 1000 bolgarskih trgovcev je prišlo te dni s posebnim vlakom v Jugoslavijo. Ogleдали so si in si še bodo vse važnejše trgovske in druge ustanove.

d Žalostna povest v par vrstah. Dva živa vrabca, živo miško in tri kročnike golaža je pojedel delavec Jan Sekošan iz Gaja pri Beli Crkvi. Vse to je storil za stavo — za nekaj kozarcev žganja. Ko je vse spravil pod streho in nato popil še dva litra vina, je šel močno pijan domov. Spotoma pa mu je spodrsnilo, da je padei v blato in se zadušil.

d Alkohol ga je umoril. V Zgor. Voličini v mariborski okolici se je pripetil žalosten primer smrti, katero je zakrivil alkohol. Posestnik Franc Hrastnik je bil kljub svojim 33 letom močno vdan alkoholu. Večkrat se je tako opil, da je obležal kar sredi ceste. V ponedeljek se je Hrastnik zopet podal v svojo klet, v kateri ima vino. Popil je najprej dve ročki po 2 litra kar v kleti, eno ročko pa je odnesel s seboj domov. Komaj je prišel na dom, že ga je začelo zopet žejati, pa je še ta dva litra, ki ju je priensel v ročki, skorsaj na dušek izpil. Močno pijan se je potem odzibal iz hiše

Št. Jernej je dobil banovinsko elektriko

Veel dogodek za Št. Jernej je bila aobola. Za ob šestih zvečer je bil trg, ki je prostoren, pola ljudi. Pričakovali smo g. bana, da nam prižge novo luč. Točno ob pol sedmih so se pripeljali g. ban dr. Natlačen, inšpektor Rueh in tajnik Kovacich na trg. Ravno je ura udarila in odlični gostje so bili tu. Sledili so pozdravi gospoda dekana in bankega svetnika Anžića. Župana, gasilnih društev v fari, fantovskega odseka, ljubki in odlični pozdrav šolske mladine. Nato je povzel besedo gospod ban, ki je govoril o pomenu in razvoju luči in čestital tempu in slavnemu Št. Jerneju, da dobiva z današnjim dnem možnost večjega napredka posebno v gospodarstvu.

Zagorela je luč. Prikazal se je v transparentu »petljaka«, simbol Št. Jerneja, kar je vse navzročilo, ki ga niso prej niti opazili, navdal s silnim navdušenjem.

Cerkev je bila zunaj osvetljena z reflektorji, notranjost pa tudi sijajno razsvetljena. V cerkvi je g. dekan ljudi pozval, naj se za dar luči Bogu zahvalijo. Sledil je blagoslov elektrike, zahvalna pesem in blagoslov z Najsvetejšim.

Elektrifikacija Št. Jerneja pa s tem še ni zaključena. V tem tednu bo elektrificirana Dol. Stara vas, kjer čaka na priključek 25 hiš. Potem pridejo na vrsto še ostali priključki, ki jih je še tudi 25. Število se bo pa gotovo še povečalo, ker je to najcenejša in najlepša razsvetljava.

Zeleti bi bilo, da bi ljudje nekoliko potrpeti in vprašali za svet, komu naj dajo montirati, ker je sicer napeljava resnično draga in mnogokrat tudi neupolna.

na vas, hodil je okrog sosedov ter kričal, kakor je bila že njegova navada. Končno pa se je napotil zopet proti domu, pa je pred hišo omahnil ter obležal na tleh. Sosedje so ga videli, vendar se ga niso upali dvigniti ter spraviti v hišo, ker so imeli že poprej z njim slabe izkušnje. Hrastnik je bil namreč zelo nasilen in v pijanem stanju nevaren človek. Zaradi tega so pa pustili kar ležati, misleč, da se bo streznil ter sam šel v hišo. Ko pa je le predolgo ležal ter se je že začela delati noč, so ga šli pogledat, pa so prestrašeni ugotovili, da je že mrtev ter mrzel. Ubil ga je alkohol ter je umrl zadet, od možganske kapi. Bil je vdovec ter je zapustil tri nepreskrbljene otroke, za katere pa so že poprej zaradi njegovega pijančevanja morali skrbeti dobri ljudje.

d Okrajni kmetijski odbor za ljubljanske okolice priredi v sredo, 23. februarja ob 9 dopoldne v frančiškanski dvorani v Ljubljani zadružni tečaj. Vsi kmetje iz ljubljanske okolice vljudno vabljeni. Predvsem bo razgovor o likvidnosti našega zadružništva.

d Nečloveška mati. Te dni je škocjanska fara doživela nad vse žalosten pogreb, kakršnega tukajšnje pokopališče še ni videlo. V spremstvu orožnikov je prinesla nezakon-

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

eka mati M. T. iz Stare vasi pokopat dve otroški trupli svojih lastnih dvojčkov, ki jih je pred kakimi 14 dnevi povila in takoj — z lastnimi rokami — umorila. O tem strašnem in sramotnem zločinu so znane do danes tele podrobnosti: Nesrečnica, 38 let stara ženska, je imela znanje z nekim zakonskim možem. Posledica tega znanja so opazili sosede in, ko te svoje ugotovitve niso prikrivali, jim je ženska zagrozila s tožbo, če ji očitajo kaj takega. Prav ta njena grožnja in tajitev pa je zbudila v vasi sum, da se bo ženska utegnila na nedovoljen način rešiti posledic svojega grešnega znanja. Zato so jo nekatere žene v vasi skrivaj opazovale. Kar na enkrat so pa bile v svojem pričakovanju veselega dogodka razočarane. Po daljšem uganjanju so sosede naznanile orožnikom svojo slutnjo. Skočjanski orožniki s svojim komandirjem so se tudi tokrat spet sijajno izkazali, da so samo na podlagi sumnje odkrili zločin, ki je bil dobro prikrit. Iz osumljenke so dosegli gladko priznanje in našli tudi smrtno zibelko obeh dvojčkov, dobro razvitih dečkov, ki ju je zločinska mati brž po rojstvu brez krsta umorila, tako da je enega zadavila, z drugim pa udarila ob postelnjak. Nato je oba ponoči zakopala na bližnji njivi. — Ali nas ni sram, da se tudi med Slovenkami dobe tako brezvestne matere?

d Podaljšanje ljubljanske električne železnice. Javnost se zelo zanima za novo tramvajsko progo iz Ljubljane k Sv. Križu, ki jo bodo začeli graditi spomladi, ni ji pa še toliko znano, da se je Maloželezniška družba usmiliła tudi dolenskega okraja, zlasti pa Galjevice in Rakovnika in bo vsa dolensko progo na novo zgradila, da bodo mogli na njej obratovati novi vozovi, hkrati pa bo progo podaljšala do Rakovnika.

d Še dve županski zvezi. Ko so se ob prihodni senatnih volitev mudili župani iz vse savske banovine v Zagrebu, so na svojem sestan-

ku sklenili ustanoviti svojo župansko zvezo, v kateri bi bile vključene vse občine, ki imajo za župane prišle bive Hrvatske kmečke stranke. Svojo župansko zvezo bodo ustanovili tudi župani, prišleši HSS v primorski banovini. Ta se bo sestajala vsake tri mesece. V stalni odbor so bili že izvoljeni župani iz Sinja, z Visa, iz Makarske, iz Čapljin in Kupresa.

d Domažljski orožniki so ujeli nevarnega tatu Bojana Mlinarja, tkalca v Kranju, pristojnega v Kovor pri Trzinu. Ima na vesti mnoge tatvine, zlasti v župniščih in cerkvah.

d Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje azpeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, se pospešuje temeljito čiščenje vseh prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na lačen želodcu uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši

Ost. raz. 9. iz. 4247/33.

d Doma izdelane tračnice. Prve železniške tračnice so nedavno izdelali v Zenici. Dvajset vagonov jih je bilo izdelanih po naročilu državnih železnic, katere so doslej tračnice naročevale izključno v tujini. Minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kajmndžić je za to priliko odredil, da se delavstvu izplača kot nagrada ena dnevna merda več.

d V rdečo Španijo je nameraval. Pred sarajevskim sodiščem je stal te dni vlomilec Halid Turčli, ki je bil že obsojen in nato zaprt v kaznilnici, iz katere je pa takoj pobegnil. Ko ga je orožnik privedel iz Splita v sarajevsko kaznilnico, je Turčli izbral trenutek, ko je orožnik zvonil, in pobegnil. Orožnik je sicer za njim streljal in ga dvakrat lažje ranil, toda vlomilec je pobegnil in se skril v neki kanal. Tam je prebil 30 ur, nato jo pa potegnil v Dubrovnik. Iz Dubrovnika je prišel v Split, kjer se je našel še z nekim pobeglim kaznjencem

Vzajemna posojilnica v Ljubljani poleg „Uniona“

nudi za vloge polno varnost 4% do 5%
in jih obrestuje po
ter vsak čas izplačuje :: Kdor noče vlagati
denar v domačo posojilnico, naj ga vlagi pri

Vzajemni posojilnici

Posojilnica se njenega „Varčevalnega kroška“

in z njim v nekaj dneh izvršil v mestu sedemnajst vlomov. Mož si je hotel nagrahiti nekaj denarja, naskar bi pobegnil v rdečo Španijo.

d Še so na svetu pošteni ljudi. Neki trgovec z živino se je v svojem avtomobilu vračal v Zagreb, ko se mu je sredi poti pokvaril avtomobil. Šofer je začel popravljati vozilo, trgovec pa se je ta čas vsedel na občestni kamen in poleg sebe položil torbico, v kateri je imel 75.000 dinarjev. Ko je šofer popravil avtomobil, je trgovec stopil vanj, torbico pa je pozabil ob kamnu na tleh. K sreči je kmalu za njim prišel reven kmet iz Vrbanovcev pri Varaždinu, ki je torbico našel in jo nesel orožnikom. Ta čas pa je tudi trgovec zapazil, da mu je zmanjkala torbica in pobitel nazaj. Trgovec je potem poštemu najditelju podaril 10 jurjev za nagrado.

d Utrjen mož. V Virovitico je prišel pred dnevi Svetislav Romanović iz Užica. Mož je šel staviti za 30.000 din, da bo prehodil brez prekinjenja 18.000 km, pri tem pa ne bo znil niti ene besedice. Romanović se stave drži ter je do danes prehodil že 16.800 km. Tudi zima in mraz ga ne ovirata, da ne bi potoval v kratkih športnih hlačah in brez suknje.

d Domače zlato. Kar 2723 kg zlata so lani pridobili v naših rudnikih, torej dobrih 107 kg več kakor pa predlanskim. Vrednost zlata se je povečala od 130,8 milij. na 136,2 milij. din.

d Obdavljeni »krokarji«. V Zenici mora plačati 6 din občinske davčnine vsakdo, ki prebije po gostilnah, odnosno do jutra »kroka«. Policaji gredo po enajsti uri v gostilne in kavarne ter poberejo od vsakega gosta po 1 din. Če gosta zalotijo po eni uri v gostilni ali kavarni, mora plačati 2 din, če pa popiva še do treh, pa mora plačati zopet 3 din. Če se pa gost upira plačati, pa ga policaj kar na mestu kaznuje s 7 kovači.

d Za ozdravljenje pijancev. Posvetovalnico za priznanje ljubitelja alkohola imajo v Osijeku. Tamkajšnje abstinentno društvo »Prezveni život« je pred leti zbralo toliko sredstev, da je odprlo prvo posvetovalnico za alkoholike. V začetku je imela posvetovalnica mnogo posla, saj so ljudje prihajali že zaradi gole radovednosti. Pozneje pa je to zanimanje močno pojenjalo. Lani je prišlo v posvetovalnico le še 700 pomoči potrebnih, katerim so vhrizgali 5000 inekcij.

d Živega volka je privlekel v hišo. Ta junak je bil Črnogorec Nikola Roganović iz vasi Dol pri Danilov gradu. Kmet je opazil, da se okrog njegove staje stalno potepa volk. Ker se je Nikola bal, da mu volk ne bi raztrgal ovac, je sklenil volka počakati in se ga lotiti, čeprav ni imel nobenega strelnega orožja. Res se je sredi noči volk spet pritepel pred stajo in Nikola ga je pustil, da se mu je čisto približal. Ko je bil dva koraka pred njim, je Nikola skočil nanj in ga zgrabil. Dolgo sta se borila, nazadnje pa je Nikola le znal volku vreči za vrat zanjko in ga potem privleči v hišo.

Prevrat v Romuniji

Po 45 dneh vlade ministrskega predsednika Goge je te dni kralj Karel zahteval, da Goga odstopi, naskar je kralj sklical kronski svet, ki mu pripadajo vsi bivši ministrski predsedniki, pravoslavni patriarh in drugi zaslužni državniki. Na kronskem svetu je bilo v noči od četrtka na petek sklenjeno, da se ukine ustava, parlament odgodi za dve leti, razglasi obsedno stanje po vsej državi in da se armadi poveri vsa notranja uprava države, političnim strankam pa se prepove vsako udeleževanje. Na tej osnovi je bila sestavljena tudi vlada, ki ji načeluje patriarh Miron, a ki jo dejansko vodi bivši ministrski predsednik in kraljev najožji zaupnik Tatarescu. Na tej osnovi je bil sestavljen tudi kraljev proglas na narod, v katerem kralj pravi, da je bilo potrebno, da preneha strankarsko trenje v državi in da vzame sam osebno v roke vodstvo države, da jo reši propada. Prevrat v Romuniji je v svojih začetkih popolnoma podoben jugoslovanskemu šestojanuarskemu režimu iz leta 1929 in je, kakor to priznava tudi kraljev proglas, dejansko kraljeva osebna diktatura, ki se naslanja na armado in na sodelovanje posameznih odličnih mož brez ozira na njihovo strankino pripadnost.

Romunska vlada je pod predsedstvom kralja sprejela naslednje ukrepe: 1. Ustanovi se poseben odbor, ki mu bo poverjena naloga,

da izdela osnutek za novo ustavo. 2. Državnim uradnikom je odslej prepovedano udeleževati se političnega delovanja. Vsako politično delovanje državnih uradnikov ima za posledico takojšen odpust brez vsakega priziva. 3. Pravoslavna cerkev bo svojim vernikom prepovedala uporabljati druge prisega, kakor tiste, ki so po zakonu predpisane. 4. Dosedanji uradniški zakon se ukine. Sestavljen in uveljavljen bo novi. 5. Dosedanja neprestavljivost sodnikov se ukine, dokler ne bo uveljavljen nov zakon o sodnikih. 6. Dosedaj veljavna samouprava državnih in zasebnih vseučilišč se ukine, dokler ne bo uveljavljen nov zakon o univerzah. 7. Zaenkrat se uvaja stroga tiskovna cenzura. Časopisi ne smejo poročati ničesar o notranje- in zunanje-političnem življenju, kar ni bilo odobreno od tiskovnega urada. Tiskovni urad ima nadalje nalogo, da ukine vse nepotrebne časopise, kakor vse one, ki so z naravnostnega ali drugega stališča kvarne. 8. Odoben je osnutek uredbe, po kateri je aktivnim ministrom najstrožje prepovedano, da v svoje ministristvo sprejmejo svoje bližnje sorodnike. 9. Vsi prefekti, podprefekti (bani in okrajni načelniki) kakor tudi župani, ki so bili postavljeni pod vladno Goge, morajo denar, ki so ga prejeli v volivne namene, brez nadaljnega položiti pri najbližnjih davčnih uradih.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Vprašanje konkordata odstavljeno z dnevnega reda. Tako je poročal te dni zbor pravoslavnih škofov. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je ponovno izjavil, da bo kr. vlada pri vsakem bodočem urejanju svojih odnosov z Vatikanom in pri ureditvi položaja rim. kat. cerkve v Jugoslaviji v polni meri spoštovala in izvajala po državni ustavi zajamčeno načelo o enakopravnosti vseh veroizpovedi v državi. — Več kakor enakopravnost katoliške vere katoličani nikdar nismo zahtevali, zato je bil boj proti konkordatu nepotreben.

d Sprava med vlado in pravoslavno cerkvijo. Škofjski zbor pravoslavne cerkve je sklenil, da ukine vse cerkvene kazni proti poslancem, ki so glasovali za konkordat, ker je vlada izjavila, da je konkordat pokopan in ker so bili oproščeni kazni tudi vsi oni, ki so bili v zvezi z ugovori proti konkordatu kaznovani. S tem je sprava med vlado in pravoslavno cerkvijo dosežena v celoti in na dnevni red je prišla določitev kandidata za novega patriarha.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz Josefa« vode.

d JRZ dobi v savski banovini tri senatorje? V najkrajšem času se bo sestel verifikacijski odbor ter bo razpravljal o potrditvi dne 6. februarja izvoljenih senatorjev. Poslanski in senatski krogi, ki pripadajo JRZ, izjavljajo, da bo JRZ v savski banovini dobila še tretjega senatorja, ker verifikacijski odbor ne bo vrátil glasove onih poslancev, ki so pri senatskih volitvah volili, niso pa še položili predpisane prispege. Po tej popravi bo izvoljen za senatorja v savski banovini še tretji kandidat dr. Sila Krunić, odpadel pa bo peti kandidat na listi HSS prof. Jakob Jelačić. Tako bo JRZ imela v savski banovini tri senatorje, bivša HSS pa štiri. Tudi po drugih banovinah se bo izvršila taka poprava, vendar ne bo povzročila nobenih sprememb.

d Novo izvoljeni senatorji v liste istih. Koštica (HSS) v savski banovini so sklenili in podpisali, da ne bodo sodelovali v senatu.

d Dva poslanci, izvoljena na listi doktorje Matka prideta spet v skupščino. Prvi je Slovenec dr. Dohoviček, drugi pa Franjo Novaković, ki je bil izvoljen v okraju Djerdjev.

d »Naša vlada ni v Beogradu, ampak v Barceloni.« Dr. Dragoljub Jovanović je jugoslovanski agrarni rdečkar. Ta gospod je odšel pred kratkom v Francijo in od tam v špansko Barcelono, kjer so ga komunisti navdušeno sprejeli. V radiu Barcelona je Jovanović

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in razpokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO, Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odpornost. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

seveda tudi govoril in povedal tudi tebe državotvorne stavke: »Jugoslavlani, kakor tudi vsi balkanski kmetje, so silno navdušeni nad zmago španskega proletariata pri Teruelu. To zmago smatrajo tudi za svojo zmago. To je posebno važno za nas, jugoslovanske kmete — tako je na koncu izjavil dr. Dragoljub Jovanović — posebno zato, ker naša vlada ni v Beogradu, temveč je v Barceloni.« — Če je tako, potem je najboljša, da se Jovanović ne vrne več v Jugoslavijo in da odide za vlado, ki jo obožuje v boj na špansko fronto.

d Razočarani zagrebški politiki. Kdo je glasoval v savski banovini za senatorsko listo JRZ, o tem razpravljajo v Zagrebu prav natančno, ker je dobila lista JRZ več glasov, kakor pa je bilo izvoljenih in imenovanih izrazitih JRZ banknih svetnikov, poslancev in županov. Med drugim so ugotovili zagrebški listi, da so glasovali za JRZ tudi nekateri pravoslavni duhovniki, ki so sicer pristali JNS.

d Železna disciplina pri HSS. Iz Hrv. seljačke stranke so izključili vse župane, ki so na senatorskih volitvah glasovali za JRZ.

d Voditelj fašističnega pokreta »Zbor« je imel 12. januarja v Sibeniku predavanje. Pri tem je prišlo do demonstracij med »Htičevci«

in mačkavci. Ker so demonstranti vdrli v prostore zborovanja, je moralo nastopiti tudi orožništvo. V spopadu je bil en demonstrant ubit, štirje pa težko ranjeni. Oblesi so uvedle strogo preiskavo.

NESREČE

d Voz pohištva je pokopal pod seboj viničarja. Na cesti iz Maribora proti Sv. Kungoti se je pripetila nesreča, ki bi skoraj zahtevala človeško življenje. Sredi ceste se je prevrnil voz pohištva ter je pokopal pod seboj 42 letnega viničarja Ivana Žižka. Ljudje, ki so spremljali voz, so pohištvo zopet naložili ter ga odpeljali dalje, za Žižka pa se niso zmenili, ker so mislili, da je samo malo omanjen ter bo že vstal in prišel za njimi. Žižek pa je dobil nevarne notranje poškodbe ter je tako ležal sredi ceste polnih pet ur, dokler ga ni našel neki voznik, ki ga je naložil na voz ter zapeljal v mariborsko bolnišnico.

d Ne zna vsak skočiti v vlaka. Huda železniška nesreča se je zgodila obo noč na poti med Vrhpoljem in Perkovičem blizu Slavonskega Broda. Stjepan Vukačević in Franjo Vukačević sta v bližnji vasi veselje. Zvečer pa sta šla na vlak, ne da bi kupila vozne karte. Misli sta, da ju zaradi kratke vožnje sprevodnik sploh ne bo dobil. Toda pol kilometra pred Perkovičem je prišel sprevodnik, ki sta se mu mladeniča izognila na ta način, da sta naglo odprla vrata vagona in poskakala ven, čeprav nista vedela, kakšen je svet ob progi. Stjepan je priletel na kilometrski kamen in si razbil glavo, Franjo pa je padel tako nesrečno, da je odnesel izredno težke notranje poškodbe. Prvega so prepeljali v mrtvašnico, drugega pa nezavesnega v bolnišnico.

d S stolpa je strmoglavil. V prijazni vasi Cerina v občini Čatež pri Brežicah se je zgodila nesreča, katere žrtav je postal 33 letni

Zasedanje banovinskega sveta

V ponedeljek so se zbrali v Ljubljani zastopniki posameznih okrajev k zasedanju banovinskega sveta, katerega je sklical in ga vodi ban dr. Natlačen. Kljub temu, da banovinski svet nima zakonodajne moči, je vendar to zasedanje izredno važno. Ob tej priliki namreč g. ban obširno razloži smernice, po katerih bo delala naša banovina za korist Slovenije, gg. banaki svetniki pa imajo priliko, da na pravem mestu razložijo želje in potrebe svojih okrajev, da dajejo nasvete in da opozarjajo na

napake, ki so se morda zgodile. Na letošnjem zasedanju je g. ban podal obširno poročilo o stvareh, ki so v zvezi z našim narodnim gospodarstvom. Danes le na kratko omenjamo važne ukrepe banovine glede pozitivne združništva, glede izdatne pomoči vinogradnikom in glede javnih del. O vsem tem bomo prihodnji teden, ko bo zasedanje ban. sveta že končano, obširneje poročali.

V vsako hišo »Domoljuba«!

družinski oče Kolar Jožef iz Cerine, ki je nekaj ur po nesreči podlegel poškodbam v javni bolnišnici v Brežicah. Pokojni Kolar je nedavno kupil na Cerini neko zgradbo, v kateri je bil svoječasno samostan. Poleg gradiča, kakor bi stavbi lahko rekli, je tudi manjša kapela s stolpom v višini 12—15 m. Pokojni je bil izkušen zidar in je stavbo od časa do časa popravil in preurejeval. Te dni je popravil tudi stolp in nesreča je hotela, da je strmoglavil z njega in dobil hude notranje poškodbe, katerim je kmalu podlegel. Pokojni je priletel v loku s stolpa in obvisel na trebuhu na bližnji leseni ograji.

d Dva jugoslovanska mornariška častnika sta se potopila z ladjjo »Alba« vred pri vходу v angleško pristanišče St. Ives. Ladja je imela 2300 ton. Med dragimi sta našla smrt v valovih tudi Trbovelčan Mirko Ročak in Ernest Stipanovič iz Sulaka.

d Hiša z zraven stoječim gospodarskim poslopjem je pogorela posestniki Rori Sišesko v Cinglenskem vrhu pri Vurbergu.

d Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pojavljajo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja solov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za sbluščanje.

Ort. rog 9. br. 20474/33.

d 50 hiš se je podrla. To se je zgodilo pred kratkem v vasi Golubincih pri Sremski Mitrovici. Vzrok: zaradi podzemskih voda, ki so izpodjedle temelje, na katerih je ležala vas. Golubinski spadajo med najnižje ležeče kraje, saj imajo komaj 40 metrov nadmorske višine. Ker leži vas pod Fruško goro, se stekajo vode ob vsaki povodnji ali po večjem deževju iz hriba v nižino, tam se pa zaustavljajo, ker ni kanalov ali pa odtočnih jarkov. Ze oktobra so vaščani doživeli nesrečo. Vode so razjedle površino zemlje in odnesle s polja plodno prst, istočasno pa zalile mnogo kleti in nižje ležečih hiš. Na mnogih hišah pa so začele pokati stene, kajti voda je razmeščala temelje. Tako se je zgodilo, da je voda porušila vsega skupaj že 60 hiš, okrog 250 pa jih je močno poškodovala. K sreči človeških žrtev ni bilo, ker so se kmetje že pravočasno izselili. Boje se pa, da ne bi postala nesreča še večja, ker se bliža pomlad in z njo obilno deževje.

d Podporočniku je počila lobanja. Dne 13. februarja se je podal komaj 22 letni podporočnik 45. pešpolka Radivoj Paramentič s svojim

tovarišem na konju na sprehod proti Kamnici pri Mariboru. Iz doslej neznanega vzroka pa se je konj splasil. Podporočnik je padel s konja ter obležal nezavesten. Prav tedaj je privozil mimo neki izvošček in nesrečnega častnika odpeljal v vojaško bolnišnico, kjer se pa ni zavedel in je kmalu nato izginil. Pri padcu je namreč dobil smrtne poškodbe. Počila mu je lobanja.

d Mlinar pod vretenom. Ono soboto popoldne se je v Ratečah pri Škofji Loki zgodila nenavadna smrtna nesreča, katere žrtev je bil znani reteški mlinar Kermelj Franc. V svojem mlinu ob Sori je pridno delal pri stopah kašo. Njegov najmlajši sin Tonče je bil zunaj pri kolesih in je nenadoma opazil, da kolo nekaj podrkuje. Hitro je stekel v mlin. Tu se mu je nudil strašen prizor. Njegov 60 letni oče je ležal ves pobit in v nezvesti v žlebu pod vretenom, ki goni stope. Skušal mu je pomagati, a je bilo nemogoče, ker je vreteno pretežko. Priklical je še svojo mater — ponesrečeno vo ženo in sosedo, ki pa so precej daleč. Po skupnem naporu se jim je posrečilo dvigniti težko vreteno, ki je tiščalo nesrečnega mlinarja. Potegnili so ga iz žleba vsega zbitega in krvavega. Ročice so mu zadale več smrtnih udarcev na glavo in mu zdrobile prsni koš. Prenesli so ga v hišo, kjer se je zavedel še za kakih 15 minut. Poklicani g. župnik pa ga je dobil, ko je že umiral in ga dal v poslednje olje. Najbolj žalostno pa je pri nesreči naključje, da je pokojnik preteklo nedeljo imel v družini vesel dogodek, ko se mu je poročil najstarejši sin, ki ga je pospremil v njegovo novo hišo. Pripravljali se je, da bo pozdravil mladi par v domači hiši, pa je sprejemal številne kropilce na mrtvaškem odru.

d Muhasti konj. V vasi Sevno pod Trško goro pri Novem mestu se je 8. februarja zgodila huda nesreča. Posestnik Janez Barbo je napregel konja, ki ga je pa s tako silo brcnil v trebuh, da mu ga je razparal. Nesrečni Barbo je nezavesten obležal na tleh. Z avtomobilom so ga hitro odpeljali v kandijsko bolnišnico. Njegovo stajo je smrtno nevarno. Isti konj je pred letom dni brcnil Barbovega zeta, ki je za posledicami poškodbe umrl.

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Ivanu Rojki na Pobrežju pri Mariboru.

d Hlod se je zvalil nanj. Te dni je postal žrtev smrtne nesreče posestnik Janez Grabelšek z Vrhnik, stanujoč v Novi vasi. On kakor tudi njegov sin Tone sta bila zaposlena na parni žagi Tausiča. Tako so ono soboto po-

Veliki železni most nad Niagarskimi slapovi v Ameriki je led porušil

popoldne valili hlode z voza. V tistem trenutku, ko je imel hlood že zdrkniti z voza in so se navzoči s skokom umaknili, je Grabelšku na poldnenih tleh spodrsnilo, da je padel, nanj pa se je zvalil hlood. Pritisk je bil tako močan, da mu je strlo prsni koš. Najbolj žalostno pa je bilo to, da mu njegov sin ni mogel več pomagati, čeprav mu je priskočil na pomoč, pa je moral s strahom gledati, kako mu je oče pred očmi vzdihnil.

d Potopil se je na južni strani našega otoka Korčule 650 tonski italijanski parnik »Garda«. Vsa posadka parnika se je rešila. Parnik je bil brez tovora ter je hotel naložiti v Mokoviču les.

NOVI GROBOVI

d Hitro, hitro zgine čas, mine tudi lep obraz. V Škofji Loki je nenadoma umrla Marija Plantarič. — V Dobrenju v Pesniški občini je odšla v večnost Elizabeta Fras roj. Nekrep, žena posestnika in župana. — V Mariboru so dajali v grob dimnikarskega mojstra Josipa Racka. — V Mali Ligojni pri Vrhnikih je odšel po večno platilo najstarejši občan vrhniške občine Jakob Kovač. — Na Pobrežju pri Mariboru so dajali v grob viš. kazn. paznika v p. Antona Dragarja. — Pri Sv. Juriju ob južni železnici so pokopali 80 letno Ano Grajzl roj. Malgaj. — V Mošnjah so dajali v grob Ivano Mayer roj. Laurič. — V Ljubljani so umrli: abs. jurist Marjan Lamut, dolgoletni uslužbenec Jugoslovanske knjigarne Karel Kirar, poštni nadkontrolor v p. Ivan Mermolja, uradnica Justa Tomažič, železniški poduradnik v p. Franc Repnik, posestnik Martin Plečko, revizor v p. Lužer Franc, uslužbenec drž. železnice v p. Matija Škerl, strojni stavec v p. Anton Mancini, vdova po stojevodji drž. železnice Ivana Jerše roj. Večaj in Marija Babnik — vdova Gruntar roj. Arrigler. Naj poživajo v miru!

K. dikstateri v Romuniji: Kralj Karel in patriarh Miron Cristea, ki ga je kralj postavil za predsednika vlade

Naročajte Slovenski dom!

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

Te dni so z nenadnim sunkom prebile nacionalistične čete komunistično fronto pri Goanji de Torrehermoza v pokrajini Badajoz na najbolj zapadnem odseku rdeče fronte.

Ob reki Aframbri se je razvnela bitka, ki jo smatrajo za najbolj krvavo v vsej španski državljanski vojni. Nacionalisti trdijo, da so zavzeli 800 km² ozemlja, na katerem leži 30 vasi in 145 utrdb, da so pognali v bej pet komunističnih divizij in zaplenili ogromne množine vojnih potrebščin, ki so pripadale trem armijskim zborom. Skupne izgube komunistov na teruelški fronti cenijo sedaj na 50 do 70 tisoč ljudi.

Glede potapljanja angleških ladij je ge-

neral Franco izjavil: »Morsko roparstvo res obstoji v Sredozemskem morju, pa ne na naši strani. Učinek britanskih in francoskih ukrepov bo ničev. Španska rdeča vlada in sovjetska vlada lahko vsak trenutek naročita svojim podmornicam, da odplovejo iz svojih luk in napadejo nevtralne ladje. Sredozemsko morje je tolikšno, da vojne ladje, ki zasledujejo podmornarice, lahko podmornice prehitijo. Ne sme se pozabiti, da je španska rdeča vlada dala pred kratkim na razpolago več kot 250 milijonov zlatih pezov za propagandne namene v Evropi. Kakor hitro katera sovjetska podmornica potopi katero ladjo, začne propagandni aparat takoj delovati.

Vojna na Daljnem vzhodu

Ce so poročila točna, največjo bitko od izbruha japonsko-kitajskega spora bijejo sedaj na širokem bojišču vzdolž železniške proge v Lunghaj. Japonskim četam se je menda posrečilo obkoliti 20.000 kitajskih vojakov in preprečiti njihov umik. Kitajci so imeli do sedaj 3.000 mrtvih in ranjenih. V južnem Honpeju so Japonci takisto prešli v napad in zavzeli Pujang na pol pota med Tajmingom in Lampengom. Močni japonski oddelki prodirajo

proti severu ob železniški progi iz Tiencina v Pukou.

Sirijo se vesti, da bo Anglija posredovala za mir med Japonsko in Kitajsko. Baje je kitajski general Čangkašek že uvidel, da je bolje, ako Japoncem nekaj ugodi, kakor da prosi ruske soviete za pomoč. Zakaj pomoč sedanje Rusije bi pospešila sovjetizacijo Kitajske in tako njen popoln propad.

AVSTRIJA

s Nazadovanje rojstev. »Grenzland«, glasilo Südmärke, piše pod naslovom »Prihajajoči rodovi« v januarški številki med drugim to: »In spet ima Avstrija nižje številke rojstev kakor vsi njeni sosedje. Vse sosednje države prekašajo Avstrijo po rasti svojega števila. Pri naših slovanskih sosedih je tako, da je slovanska mati dvakratno bolj rodovitna kakor nemška mati. Svet ni za bojzljiva ljudstva. Danes je Evropa na tem, da postane slovanski kontinent. Kjer je eden slab, ga že izpodrinja drugi. ...« — Od naše strani pripominamo, da se že tudi v Jugoslaviji po nekaterih

krajih občutno poznajo posledice — bele kuge, ki so ji pri nas začetniki razni liberalci vseh vrst. Na drugi strani je pa gornji člančič dokaz, da brez krepkega naraščanja ni države in da so največji državotvorniki pač tisti verni in pošteni ljudje, ki v zakonu tako živijo, kot vera in zakon od njih zahtevata.

s Razno. Vlada pripravlja zakon, po katerem bo lahko vsak inozemec, ki ne bo v posesti državljanske izkaznice, lahko izgnan iz države. — Na dunajski univerzi študira trenutno 9180 dijakov. — Poštni porto v inozemstvo bo znižan. Pisma v Jugoslavijo se bodo frankirala s 40, dopisnice s 24 groši. — V Čehoslovaški bodo uvedli vožnjo na desno, na-

kar bo najbrže avstrijska vlada odredila isto za vse državno ozemlje. — V Grabštanju so pokopali 58-letnega posestnika Jakoba Ruttig. — Südmärke je o božiču obdarovala na Koroškem 74 šol pretežno iz slovenskega ozemlja. — Ono nedeljo so se v Zadnici pri Celovcu vršile smuške skakalne tekme, katerih so se poleg avstrijskih tekmovalcev udeležili tudi smučarji iz Nemčije in Japonske ter močno moštvo iz Jugoslavije. Jugoslovani so dosegli 4., 7., 9., 17., 18., 25., 27. in 31. mesto v vrsti 35 tekmovalcev. Prvo nagrado je dobil Japonec Iguro. Med in po tekmi je prišlo do hitlerjevskih demonstracij.

KATOLIŠKA CERKEV

s 80-letnica lučkih prikasni. Dne 11. februarja 1938 praznujejo v Lurdu osemdesetih letni jubilej sv. maše: msgr. dr. Jakob Brumat, prelat in bivši predstojnik goriškega Centralnega bogoslovja v Gorici; bivši briški dekan g. Ivan Remeč, sedaj kot duhovni voditelj v pok. na Marofu pri Idriji, in upokojeni župnik g. Jožef Kalin v Drenčnici. — Voz se je prebrnil na 54-letno Karolino Šangálj na Colu pri Vipavi. Nesrečnica si je zlomila hrbtenico. — Na ledena tla je padel in si zlomil hrbtenico 35-letni Friderik Kompare iz Lokaveca pri Ajdovščini. — V Trstu je z drugega nadstropja skočil in se ubil Marij Koeman. — V Doju pri Ajdovščini je izbruhnil požar pri Francu Bizjaku. — V Postojni je umrla Margareta roj. Srebotnjak.

ITALIJA

s Drebiž. Dne 8. maja letos bodo trije duhovniki goriške nadškofije praznovali zlati jubilej sv. maše: msgr. dr. Jakob Brumat, prelat in bivši predstojnik goriškega Centralnega bogoslovja v Gorici; bivši briški dekan g. Ivan Remeč, sedaj kot duhovni voditelj v pok. na Marofu pri Idriji, in upokojeni župnik g. Jožef Kalin v Drenčnici. — Voz se je prebrnil na 54-letno Karolino Šangálj na Colu pri Vipavi. Nesrečnica si je zlomila hrbtenico. — Na ledena tla je padel in si zlomil hrbtenico 35-letni Friderik Kompare iz Lokaveca pri Ajdovščini. — V Trstu je z drugega nadstropja skočil in se ubil Marij Koeman. — V Doju pri Ajdovščini je izbruhnil požar pri Francu Bizjaku. — V Postojni je umrla Margareta roj. Srebotnjak.

ANGLIJA

s Za omilitenje vojnih grozot v Španiji. Angleško časopisje prinaša spomenico, ki poziva vojskujoči se stranki v Španiji, naj ne-

Kako črna je postala voda za namakanje!

Saj to je tudi najboljši dokaz, koliko nesnage odstrani iz porila Ženska hvala, ki vsebuje Schichtovo milo. Niž žudnega, če je potem na dan pranja delo le že napol tako naporno kakor drugače.

ŽENSKA HVALA
dobro namočeno, napol oprano

hata s strašnimi letalskimi napadi na nezavarovana mesta. Spomenica roti voditelje rdeče in nacionalistične Spanije, naj prizanesejo španskemu ljudstvu s temi grozotami. Spomenico so podpisali najvišji zastopniki vseh verstev, med njimi londonski kardinal, dalje odlični znanstveniki in ugledne osebnosti, moški in ženske iz javnega življenja. Spomenico so poslali predsedniku vlade Chamberlainu, rdečemu poslaniku v Londonu in nacionalističnem diplomatskemu zastopniku. — Želimo spomenici največjih uspehov. Vendar se nam zdi čudno, da dobrobrčni Angleži podobne spomenice niso poslali tudi na naslov ruskih sovjetov, ki so že milijone poštenih Rusov nečloveško mučili in jih na to poslali na drugi svet. Nadaljnji milijoni pa žive strašno življenje po raznih severnih taboriščih, kjer vsak dan stotine in stotine ljudi podlega mučenju in raznim boleznim.

NEMČIJA

s Nepričakovani sestanek. Dne 12. februarja sta se v Nemčiji pri Berchtesgaden u ne-nadoma sešla nemški poglavar Hitler in avstrijski kancler Šušnik. Z malimi presledki sta se razgovarjala enajst ur. Pravijo, da so se razgovori razvijali zadovoljivo za Avstrijo, ki hoče ostati nemška, vendar pa od vseh, tudi od Nemčije neodvisna država. So pa tako v Avstriji, kakor v Berlinu precej molčeči. Iz Berlina javljajo, da se je pomenek tika političnih, vojaških in gospodarskih pogodb. Časopisje tudi prorokuje izpremembo avstrijske vlade, v kateri naj bi bili poslej tudi somišljeniki avstrijskega hitlerjevskega pokreta.

MADJARSKA

a Veliki cilj letošnjega mednarodnega evharističnega kongresa. Angleški kardinal Hinsley je za evharistični kongres v Budimpešti poslal raznim katoliškim društvom posebno pismo, v katerem pravi, da bodo na tem kongresu molili najbolj za mir in slogo med vsemi narodi, posebno pa še v teh težkih dneh sporov in splošnega trenja. Po kardinalovih besedah bo kongres prav za prav nekako skupno delo zadoščenja za grehe tistih, ki ne vedo, kaj delajo. Ta kongres pa naj bo tudi splošen krik k milosti božji, da naj s svojo dobroto reši človeštvo, ki Boga pozablja in se proti njemu celo vojskuje. Brezbožni materializem je nevaron krščanski izobrazbi. Kakor nekoč, tako je tudi še nedavno katoliško junastvo rešilo madžarske katolike in vso Evropo. Kongres v Budimpešti naj izzveni v molitvi, da naj Kristus ustavi val brezboštva. — Udeležence evharističnega kongresa v Budimpešti iz nacionalistične Spanije bo vodil polkovnik Moscardo, ki se je proslavil z junaško obrambo Alcazarja v Toledu.

AMERIKA

s To in ono. V Clevelandu so umrli 51 letni Martin Dragovan iz Dragomelj pri Metliki, 46-letni Stefan Marolt iz Zužemberka in 43-letni Simončič Tomaž iz Čateža na Dolenjskem. — Nedavno je v Clevelandu umrlo osem oseb vsled uživanja strupenega alkohola ali denaturiranega špirta. Med temi nesrečnimi žrtvami so tudi trije naši rojaki, ki so živeli v Colinwoodu in sicer Mike Mervar, Louis Žužek in Jos. Smolej. Prvi (Mervar) je

Kadar stopi duša človeku do grla

Kakor poročajo belgijski listi, je pred kratkim umrl voditelj belgijskih komunistov Jacquemotte umrl spravljen z Bogom in maziljen s sv. poslednjim oljem. V jezuitski kapeli v Aalstu je pater Geerebaert o smrti Jacquemotte povedal tole:

Jacquemotte je pravkar potoval v vlak. Slučajno pa je v njegov kupe stopil katoliški duhovnik, ki se je začel pogovarjati s komunističnim poslancem, kateri je bil videti močno blede. Jacquemotte se je lepo pogovarjal z duhovnom ter mu pripovedoval, da je močno bolan in da bo kmalu umrl. Beseda je dala besedo, nakar je vodja komunistov Jacquemotte duhovniku začel pripovedovati, kako je bil srečen, ko je kot otrok bil prvkrat pri sv. obhajilu in kako so ga njegovi starši lepo

krščansko vzgajali. Na koncu je povedal duhovniku, da mu je pristrčno žal vse, kar je zadnje čase kot komunist hudega storil. Duhovniku je tako rekoč na lepem povedal svoja slaba dejanja in jih iskreno obžaloval. Komaj pa se je to zgodilo, je omahnil in nezavesten obležal.

Duhovnik je brž priskočil ter skušal pomagati. Kot izkušen mož je brž uvidel, da Jacquemotte umira. Ker je imel sveto olje vedno s seboj, je umirajočemu podelil zakrament sv. poslednjega olja. Tako je voditelj belgijskih komunistov umrl, spravljen s svojim večnim Sodnikom.

To poročilo jezuitskega patra je vse navzoče močno presunilo.

bil star 58 let, samec, doma iz vasi Korita, fara Doberni na Dolenjskem. Drugi (Žužek) je bil star 47 let, doma od Velikih Lašč, odkoder je prišel v Ameriko leta 1906. Ranji je bil samec. Tu zapušča bratrance, v domovini pa brate in sestre. O tretjem (Smoleju) pa nimamo nobenih podatkov. — V Girardu O. je preminula 46-letna Franca Dobrovoljec iz logaškega okraja. — V Chicagu Ill. je skočil iz II. nadstropa in se ubil 44-letni Jakob Knez iz Drašičev pri Metliki. — V Universalu Pa je podlegla opeklina Marija Vličič. — V Njujorku je zapustil ta svet 75-letni Alojzij Gregorin iz Ljubljane. — V Tire Hillu Pa so pokopali 42-letnega Ignacija Škufco iz Stranske vasi v litijemskem okraju. — V Milwaukee je umrl 41-letni gostilničar Anton Jeraj iz Rečice v Sav. dolini. — V Bingham Cannonu Utah je zapustil ta svet 45-letni Lovrenc Grabner iz Braslovč v Savinjski dolini. — V So. Chicagu Ill. je nedavno ubil avtomobil 54-letnega Antona Volka iz Suhorja pri Postojni. — V Luzerne Pa so djali v grob 64-letnega Franka Juvana iz litijškega okraja. — V Chisholmu-Minn je odšel po večno plačilo 84-letni Frank Skobec. — V Wortlandu Mo je bil ustreljen v prepiru 55-letni Anton Rade iz

Sevnice. — V Concaranu Arg. je bil ubit v rudniku 35-letni Anton Prezelj iz Koritnice pri Bocu na Goriškem. — V Clevelandu so še umrli: Frank Penko iz Gradišča pri Divači na Krasu, 63-letna Marija Tomšič roj. Kastelic iz Zvirca pri Hinjah, 42-letni Franc Novak in Jožef Pezdirc. — V Buenos Airesu Arg. so spremili k večnemu počitku 33-letno Franco Mezgec-Samartin iz Materije na Primorskem.

DROBNE NOVICE

Poljska in Ogrska branita krščansko kulturo, je izjavil to dni ogrski državni poglavar Horthy na Poljskem.

62 oficirjev so upokojili zadnje dni v Nemčiji.

Veliko gibanje za prestop Judov v pravoslavlje se je začelo v Romuniji.

Nad 518.000 brezposelnih je bilo konec preteklega meseca v češkoslovaški republiki.

650.000 plinskih mask izdelajo na teden angleške tovarne.

Za pomoč žrtvam vojne v nacionalistični Spaniji so začele nabirati prispevke katoliške organizacije v ameriških Združenih državah.

Zborovanje slovenskih bojnikov

V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani je bil v nedeljo občni zbor Zveze bojnikov, ki ji načeluje g. Ratej Mirko iz Trbovelj. Zborovanja se je udeležilo nad 100 delegatov iz vseh delov Slovenije.

Iz poročila tajnika Rudolfa Lukeža posnemamo, da je bojniška organizacija v živahnem razmahu in da šteje sedaj 50 bojniških skupin. Glavno delo je posvetil odbor notranji organizaciji Zveze, dalje pa socialnim nalogam in akciji za spomenik na Brezjah.

Veliko delo za grob neznanega slovenskega vojaka na Brezjah je orisal načelnik oddelka za Brezje Franc Košir, ki je poudarjal lepo zamisel postavitve spomenika slovenskim žrtvam svetovne vojne ter veliko razumevanje ne le pri merodajnih činiteljih, temveč tudi pri vseh slojeh našega naroda. Zborovalcem je podrobno razložil načrt preureditve prostora pred cerkvijo na Brezjah in osnutek samega spomenika.

O podporah, ki jih je razdelil socialni odsek iz ustanove Colaričev sklad in iz nabranih prispevkov zbiralne akcije, je poročal R. Wagner.

V odbor so bili po večini izvoljeni dosežanji člani c. prof. Mirkom Ratejem kot predsednikom.

Izmed samostojnih predlogov, ki so jih predložile nekatere skupine v razpravo, so zlasti zanimive zahteve za odslužene vojake, da se jih upošteva pri sprejemu v državno službo, dalje da se

med bojnikov oživi gospodarska akcija, da se osnuje poslovalnica za vojaške zadeve in za službo.

Pri slučajnostih je spregovoril predsednik invalidske organizacije. Poudarjal je potrebo skupnega dela vseh bojnikov v državi, da si priborimo vanj one pravice, ki jih ne le invalidi, ampak vsi bojniki zaslužijo. Nato je omenjal ravnatelj Stojce potrebo, da se zberejo prispevki za Brezje v vseh naših občinah. Pozval je navzoče, naj pri občinah in svetnikih poudarjajo, da je spomenik na Brezjah voevslovenska narodna dolžnost, in jih pridobiti, da bodo občine vstavile primerne zneske v svoje proračune. Končno je bil soglasno sprejet sklep odbora, da se uvede 6. marca kot spominska obletnica smrti prvega tajnika bojniške organizacije Franca Bonača po vsej Sloveniji zbiralna akcija za spomenik na Brezjah. Ta dan naj se opravijo za pokojnega Bonača žalne prireditve s sveto mašo.

S tem je bil lepo uspeši občni zbor Zveze bojnikov končan. Pokazal je veliko zanimanje za bojniške cilje ter poudarjal iskreno vez tovarišstva, ki družijo bojnikov za skupno medsebojno pomoč za pomoč vsem bednim in potrebnim ter za oživitvenje velike zamisli, da se postavi grob slovenskemu neznanemu vojaku na Brezjah. Zveza bojnikov, ki vrši veliko slovensko in kulturno nalogo, naj pa akoraj urenič avoie idealne in prepotrebne namene.

PO DOMOVINI

Pismo iz Clevelanda

Na sv. večer je bil velik vrvež po ulicah z avtomobili, po hišah pa z ljudmi. Drug drugega obdružujejo ljudje namreč z več ali manj vrednimi rečmi. Pri polnočnici, kamor se vzhajo z avtomobili, je največji red zunaj in v cerkvi. Lepo je bilo, vendar moje misli so bile doma v domači cerkvi in pred domačimi jaslami.

Hreščec je bil sklep starega in začetek novega leta. Tovarniške sirene so tulile, oglašile so se tudi železniške lokomotive s svojimi pragušnimi glasovi in to kar 20 minut. Po ulicah slišiš streljanje in tudi iz hiš pokajo puške in samokresi, če ne celo »kanoni«. Na ulico si nisem upal; za tero nisem hotel biti lahkomisljenim strelcem. pa tudi s policijo nisem želel imeti opravka...

Dne 12. januarja smo šli obiskat kmetijo Franceta Povheta v Medesen, ki je 50 km od Clevelanda. Povhe je doma s Planine, njegova žena Neža pa v Rovu. Vozili smo se seveda z avtom. V eni uri smo že sedeli okrog Povheteve mize. Izpraznjen, kako je v stari domovini, ni bilo ne konca ne kraja. Vsega je bilo dovolj: jedi in pijače in tudi petja in zdravilo ni manjkalo. Pri razhodu smo vsi rekli: »Lustno« je bilo, pa še drugi teden tako...

Zadnjič enkrat smo se odpravili v Neuburg k nekdanjemu našemu sosedu v stari domovini, k Jožetu Črtliču. Kar 26 let se že nismo videli. Črtlič je bil žalosten, ker mu je mati že legla v grob in je s solzami v očeh blagoroval mamo, ki jo je imel. Tudi pri Črtliču smo se dobro imeli, kakor na »ofceti«. Domači sin je zaigral na harmoniko in zavrteli smo se prav po starem kranjskem običaju.

Franc Mrgole.

Iz raznih krajev

Ajovce. Naši fantje in dekleta so pridobili 40 novih »Domoljubovih« naročnikov, tako, da jih imamo zdaj že 110. — V letu 1937. je bilo v naši župljii rojenih 15 dečkov in 15 deklic, skupaj 30. Umrlj jih je tudi 15. — V mesecu januarju je odšlo

k večnemu počitku že 5 oseb, med temi 89-letna Marija Hren in 86-letna Neža Črne, obe iz Malega Lipovca. Poslovlj se je od nas tudi najstarejši župljan Martin Vidrih iz Brezove rebr. Dosegel je starost 91 let. Njegov sin Jožef je doma gospodar, njegov vnuk Stefan je pa zdaj župan v Ajdovcu. Bog daj, da bi še kdo iz njegovega rodu dosegel leta starega očeta. — Na Svetnice smo spremili k večnemu počitku Ano Zupančič iz Gor. Ajdovca. Pijunčica ji je prestrigla nit življenja. Bila je članica Mar. družbe in Tretjega reda. Znala je moliti, delati in trpeti. Pogreb je pričal, da so jo ljudje spoštovali. — V Ajdovcu imamo letos žalostno življenje. Žitnice so prazne, denarnice suhe, pomankanje trka na vrata vseh. Pomoči pa kljub raznim prošnjam od nikoder nobene. — Da bi ljudje dobili vsaj nekaj denarja za hrano in obleko, so gurali veliko živino na Blažev semenj v Žužemberk, pa niso nič prodali. Potri so se vrnili iz sejma domov v skrbah, kako bodo preživeli živino, ker tudi krme primanjkuje. Ubogo dolensko ljudstvo! Nima industrije, ne elektrike, letos tudi ne hrane. Kdor to ljudstvo letos opazuje, mora reči: »Ljudstvo se mi smili«.

Ig. Danes teden smo pokopali Toneta Štrukelj, ki se je prejšnji torker smrtno ponesrečil v kamnolomu. Bil je član prosvetnega društva; zato so ga fantje spremenili pri pogrebu v krojnih in z zastavo. Pevski zbor mu je zapel, ko so ga pripeljali iz Ljubljane mrtvega, zapel tudi v cerkvi in ob grobu. V imenu prosvetnega društva se je s toplimi besedami zahvale poslovil od pokojnega Mrkun Janca. Čeprav je bil pogreb na delavnik, je šlo poleg celokupnega društvenega članstva zelo veliko še drugih ljudi za pogrebom. Že v jeseni, ko smo imeli prosvetni labor, je bil pokojni Tone zelo težko bolan. Pa je še ozdravil, še je vesel hodil na fantovske večere. Sedaj ga je neurečna odtrgala iz naših vrst v njegovih najlepših letih. Dragi Tone! Radi smo Te imeli vsi, vedno si bil vesel v našem društvu. Počivaj v miru, blaga duša! Z Bogom! — Dobri Kozinovi hiši pa naše iskreno sočutje!

Raka pri Krškem. V soboto zvečer in v nedeljo zjutraj je bilo videti novo električno razsvetljavo v St. Jerneju. Marsikdo, ki mu ni bilo

znano, da so tam doli pravkar dovršili električno napeljavo, je bil radoveden, kaj tako svetlo pod goro. Umevno, da je bilo tudi dokaj razpravljanja o tej novosti Dolenjske in ugibanja, da li bo že tudi nam skora; zasvetila elektrika. — Dramatični odsek našega prosvetnega društva uprizori v nedeljo, 20. februarja ob pol treh popoldne v društveni dvorani »Desetega brata«. Vabljeni!

Blagovica. Dne 31. januarja je po mučni žledni bolezni umrl Valentin Kropivšek iz Slatenka. Mož je veliko trpel v življenju. Bil je dvakrat oženjen in je imel 13 otrok, od katerih še danes živi 11. Rad je bral »Domoljub« in kot član apostolatva redno prejel sv. zakramente. Pokopali smo ga ob lepi udeležbi ljudstva. Naj v miru počiva! — V nedeljo, 20. februarja, priredi Sadjarska podružnica po sveti maši v šoli važno predavanje. Priprani smo, da bo tudi to predavanje tako zanimivo in poučno, kot je bilo ono ob priliki zadnjega obnega zbora. Zato se bomo predavanja v obilnem številu udeležili ne samo člani, ampak tudi ostali občani.

Ješevnik. Tem potom se zahvaljujemo vsem onim, ki so pripomogli do tako lepega pogreba naše nepozabne hčerke in sestre Tončke, ki jo je Bog še tako mlado poklical k sebi v večnost, Rodbina Verderher.

Leskovec pri Krškem. Meseca maja bo šlo pet let, kar je pripeljal na svoj dom cerkovnik Janez Urbanč že drugo ženo. Meseca januarja jo je vso slabotno pripeljal iz bolnišnice na dom in 5. februarja mu je umrla. Tako je hudo udarjen mož v petih letih pokopal dve ženi. Lansko leto mu je umrl tudi oče. Ostal je sam s sinčkom iz drugega in hčerko iz prvega zakona. Zalujočim izrekamo naše iskreno sočutje!

Svibno. Zadnjič smo na tem mestu napisali, da je lanska slaba letina prinesla lakoto in pomankanje v našo farno. Nekateri so bili zaradi tega hudi, češ, tako hudo pa vendar še ni. Resnica je le, da je bila lanska letina slaba, čeprav toče nismo imeli. Če bo šlo tako naprej, čakajo kmetski slabi časi. Krivdo za gornje besede nosi uredništvo, ne pa morda g. šolski upravitelj, katerega so nekateri po krivici dolžili, da jih je napisal. Upamo, da je s tem ta valevažna in zamotana stvar vsestransko pojasnjena...

Nova štifta pri Gornjem Gradu. Po dolgi in mučni bolezni je umrl g. Jakob Zavolovšek. S pokojnikom smo izgubili enega vzornih gospodarjev, iskrenih katoličanov in poštenjakov. Posebno

RAZNO

L. Ganghofer:

64

Martinj kloster

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

»Proti večeru« Brata je prevzel strah po vseh udih. »Vsemogočni Bog, kje sem pa bil! Moj gospod! Moj dobri, dobri gospod!« Planil je k vratom; ko je čul, da ga je pastirica ihtoč poklicala, si je pritisnil roke na ušesa, vendar je obstal na pragu. Zbegan se je ozrl po deklici, potem je stresel z glavo, odmahnil s rokami in se opotekel iz hiše. Na ves splav je pritekel do ogradnih vrat, podrl v slepi vihri kmetska na tla in že izginil v gozdu, preden se je utegnil Grajvalder zopet spraviti na noge. Zasoplen in izčrpan je pritekel do samotovice. Na pragu je sedel brat Vampo in si s kosom ruše hladil bolečino, ki mu jo je prizadela čebela. Toda Švajker se na to čudno in smešno kapo še ozrl ni; sapo loveč, je bruhnil iz sebe:

»Ali je gospod doma?«

»Ne.«

»Ali ga pater ni našel?«

»Ne vem...«

Kaj je nameraval brat Vampo še povedati, Švajker ni več slišal; zasoplen kakor je bil, je stekel zopet stran. Kam je namenjen, ni vedel; zdaj v eno, zdaj v drugo smer je blodil po gozdu in klical Ebervajnovno ime v gluho tišino. Tako se je prebil skozi halozo in začel v dolino melnijske Ahe. Po ozki stezi mu je na svojem vrancu prijezdila Vacejeva hči nasproti. Hotela je obrniti, toda z naporom svojih zadnjih moči je skočila Švajker proti Reki, zgrabil konja za vajet in zasigal: »Moj

gospod, moj gospod — ali nisi videla mojega gospoda?« Konj se je vzpel, toda Švajker je držal trdno in se dal vleči.

V vzkipeli jezi je bila Reka vzdignila šibo, tedaj jo je začel pogled iz Švajkerjevih oči, prestrašen in obupan; povesila je šibo in ni mogla drugega ko odgovoriti: »Bodi brez skrbi, tvoj gospod je pod varno streho, pri ribiču Zigenotu.«

Švajkerjeve roke so izpušile vajet in vtem ko je Reka odjezdila, si je pritisnil brat drhteče pesti na hla-pajoče prsi. »Pod varno streho« je jeknil, potem se je vrgel na tla in ihtoč zagrebel obraz v mah.

Ob reki navzgor je jezdila Vacejeva hči pod strbskimi brdinami dalje in prišla v stisnjeno gozdno sotesko, v kateri so bila kladična ilzanski kovačev, da je odmevalo med bregovima. Kmalu na to je prihajala do kraja, kjer je izlivala Zbrisana Aha svoje šumeče valove v strugo melnijske Ahe. Skočila je čez bučeči potok in zajezdila v temni les, da bi pogledala po medvedji jami, izkopani pod skalno steno, ki je sekala gozd. Ni še dospela do cilja svoje ježe, ko je pridržala konja in prisluhnila v višino. Bilo ji je, kakor da je raz sten Zbrisane Ahe udaril na njeno uho tesnoben krik ženskega glasu. Dolgo je napeto poslušala, toda nič drugega ni več čula, ko zamolkli šum vode. Boleč spomin jo je prešinil in mrzla groza se ji je ukradla v razburkan misli — senca uboge Hajlike ji je vstala pred očmi.

»Živi in mrtvi, vsi vpijejo okoli mene in obtožujejo moje brate in mojega očeta! Da bi mi le ne bilo treba več poslušati! Da bi mi ne bilo treba več gledati! Da bi bilo že vsega konec! Konec!« Zavihtela je šibo, da je zažvižgala, pognala konja in izginila med temnimi drevjem.

je bila znana povsod njegova velika ljubezen do siromakov. Nihče ni zastojal iskal pomoči v njegovi gostoljubni hiši. Bil je tudi velik prijatelj naše prosvetne in gasilske organizacije. Svoj čas je bil tudi občinski odbornik. Katoliško časopisje je bilo vedno v njegovi hiši. »Slov. Gospodarja« je imel naročenega nad 40 let. Njegovih sedmero otrok je vzgojenih v strogo katoliškem duhu. Moški pogreb in trume kropicov so priča, kako ga je vse spoštovalo in kako je vsem hudo, da ga ni več med nami. Počivaj v miru, blaga duša!

Sv. Gregor. Slavljenec je revček! Namesto da bi užival ljubi mir na zapečku, pa pridejo nadenj od vseh koncev in krajev z ljubeznivostmi. Vse drugo je vse srečno opravljeno, samo ena težava me še čaka. Celo osemno sem dobival draga pisma s srčnimi čestitkami in prijaznimi spomini in zdaj jih je cela okladovnica pred menoj. Kako rad bi se vsakemu zahvalil in kako prijetno iz lepih let priložil, toda, ako se tu polotim, vem, da do majnika bi ne bil gotov. Zato pa prosim Tebe, dragi »Domoljub«, pomoči. 47 let aha si bila zvesta prijateljica, zato vem, da mi boš pomagala. Pošlji, prosim, moje iskreno zahvalo vsem dragim voščilcem. Zahvaliti se moram posebej pa še mojim duhovnim ovčicam. Predstavljam si lahko, koliko dela, teplenja, potov in stroškov zahteva taka prireditel. Ko bi delali vse to zaradi moje osebe, bi vas posteno oštel in napodil, toda vem, da ste vse žrtvovali v zahvalo za moje duhovno delovanje, zato sem vam pustil neskaljeno to veselje. Prireditel v dvorani mi je bila prijeten pregled 40 letnega duševnega razvoja naše fars. Vsem prav prijetna zahvala. Posebej se še moram zahvaliti našemu cerkvenemu pevskemu zboru, zlasti za pesem: V gorensko oziram se skalnato stran, Triglav! Kako sem ga od nežne mladosti izpred svoje rojstne hiše občudoval! Ob pogledu nanj sem zraščel v mladega junaka. S Triglavom v srcu sem prišel pred 40 leti v gregorjeve višave. Vso to vrsto let je bečni vihar divjal tudi po naših višavah. V živem spominu so še prizori ob zidanju našega Doma, za katerega nismo prosili nikogar niti viharja, niti betne. Pa so naše vrle ljudi zasmejavali, ko so vozili gradivo čez okoliške vase, opeko, apno in drugo za naš Dom. Trški velikaš je ob dograjenem Domu naše ljudi zramotil, češ, zdaj pa imate volane, ki se v tri fars vidijo! Toda gregorjevi Triglav ni klanil; ne samo domači farani, temveč vsa okolica in vse okraj je gledal na Triglav in tupal vanj in v zmagi njegovo. Po 40 letih je sicer njegov vrh pobeljen, toda vseeno: proti jasnemu nebu kipi... Da kaka slavnost vsestransko uspe, je treba tudi

zunanjega okrasja, vencev, cvetic, razavelljave, mlajev in napisov. Vse to so fantje in dekleta z veseljem pripravili. Napise z globoko in tako primerno vsebino je izumila bistra glava mizarkega mojstra — našega 80 letnega veterana Janeza Grudna in njegova roka pričarala lepo barvane črke na desko tako pravilno, da bi bolje ne naredil kak mladi umetnik. Bil je to dan, ki ga je naredil Gospod. Najprej torej hvala Njemu in nato vsem, ki so sodelovali.

Franc Krumpetlar.

Kopanj in Račna. Dne 7. febr. je obhajala Speharjeva hiša v Veliki Račni pomenljiv domač praznik: zlato poroko očeta Martina Zajec in matere Uršule roj. Virant. Pred petdesetimi leti je bilo v

šentjurski župni cerkvi — mati je doma iz ondotne župnije — poročenih 5 parov, od katerih živita danes le še naša slavljenca. Oba sta za svoja leta — oče jih ima 78, mati pa 70 — še čvrsta in zdrava ter še vedno v ljubezni in edinosti gospodarita na svojem domu. Moli in delaj je načelo in vodilo njunega življenja. Po tem geslu sta vzgojila tudi otroke, ki jih jima je Bog podaril deset. Osem jih še živi in je pet poročenih. Dve hčerki sta vrli krščanski učiteljici. Ob tej priliki so prihiteli vsi otroci, razen sina, ki je v Ameriki domov, ter spremili očeta in mater v župno cerkev, kjer se je vršil pomenljiv obred zlate poroke s sv. mašo, nato pa so v domači hiši skupno prečeli nekaj veelehi ur. Omeniti moramo tudi, da je pravkar minilo 40 let, odkar opravljajo Speharjev oče tudi častno službo ključarja domače župne cerkve na Kopanju z vso skrbjo in vestnostjo. Speharjeva hiša je bila in je veseleži vzor odlično krščanske hiše, v katero imajo dostop le dobri krščanski časopisi. »Domoljub« je v hiši že odkar izhaja, Mohorjeve knjige

pa tudi že nad 50 let. Želimo, da ostane hiša takega mišljenja in življenja vedno tudi v bodočih rodovih! Spoštovana matoporočenca naj Bog ohrani zdrava in zadovoljna do biserne in še čez! — Dne 7. t. m. zjutraj ob 2.25 smo čutili močan potresni sunk. — V afriške misijone je odšla domaćinka sestra Terenija Alojzija Steh iz Velike Račne, rodna sestra znane misijonarke s. Benigne Steh. Njena postojanka je v Južni Afriki. — Med gorejo živino je pri nas precej razširjena meteljavost. Na Spodnji Slivnici je nekaj živine tudi poginilo. Z vso skrbjo se je zavzel za hitro pomoč naši živini g. živinodarstvo dr. Kovač, ki je imel o tem posebno predavanje in je oskrbel uspešno zdravlila proti tej bolezni. — Slišimo, da se bo preložila banovinska cesta med Veliko Račno in Čušperk. Izgubili bi tako neprijetni klanci, ki zelo otežujejo promet. Upamo, da to niso le prazne govorice, ampak da se bo to delo res kmalu izvršilo.

Št. Vid pri Stični. Devet parov je bilo pri nas v nedeljo otkanih. Malo lažje gospodarske razmere so dale korajžo tudi ženinam in nevestam. V letih krize so hvala Bogu propadle tudi nekatere neleppe razvade ob ženitovanjih, ki nam niso bile v čast. Sedaj se pri nas kar vse poroke vrše s sv. mašo in navadno zaključijo s romanjem na Brezje. Prav je tako. Lepo poročno slovesnost smo imeli zadnjič na Hraštevem dolu. Plet Janez in hinjače fare je peljal pred altar Jožefa Pograjca iz Luč, Kala. Novoporočenca sta prejela kljub pozni uri sv. obhajilo, podružnični pevski zbor pa jima je med mašo lepo prepeval.

Trebelno pri Makronogu. Pretekli štrtek sino pokopali Kotnikovo mamo in Čilpoha, ki je umrla v ljubljanski bolnišnici. Po daljšem trpljenju in težki bolezni jo je Bog poklical k Sebi. Bila je vzorna krščanska žena in mati, ki je svojo številno družino vzgojila v pravi krščanski duhu. Kot vzorna krščanska žena je res zaslužila tako lep pogreb, da ji je na zadnji poti spremljala častna četa gasilcev in ji je cerkveni pevski zbor zapel v slovo nekaj žalostink. V svojem življenju se je tudi ona zavdala svoje dolžnosti napram dobremu tisku in

Tedaj je zopet zadonel krik na visočini. Nad raztrgano sotesko Zbrisane Ahe, od katere je blizu prepada vodila med skalami in grmovjem lovka steza navzgor proti kralju Ledeniku, sta se borila dva človeka. Njuna kričeča glasova sta se mešala, črna obleka in beli lasje so jima vihrali v ledenem pižu, ki je nad deročim tokom Zbrisane Ahe vel proti dolini.

Hiltidiju je klečala pred Hiltišalkom in se ga oklepala s svojimi suhimi rokama; njen sicer tako mili, spokojni obraz je bil od strahu spremenjen, vsaka poteza spačena od prepadenosti in smrtno groze. Klicaje na pomaganje je krčevito objemala drhteče telo starčka, ki se ji je skušal izvit. Hiltišalkove oči so žarele ko blazine, vresčeče in hripavo je zvenel njegov glas: »Pusti me, Hilti, pusti me! Zdaj moram vpiti k Njemu, to je prostoriček, kjer me mora slišati! Ali me ni slišal tudi takrat, ko sem tu spodaj zavpil k Njemu: »Moj dobri Gospod, ti moj Bog? Ali me ni otel stiske in smrti? Zdaj me mora slišati zopet, zdaj me mora poplačati za zvestobo, ki sem mu jo ohranil sedemdeset let...«

»Čuj me vendar! Za Boga voljo, daj si dopovedati...« je tarnala žena.

Toda Hiltišalk ni čul. »Sodbo hočem imeti! Razsoditi mora po svoji večni pravičnosti! Razsoditi med menoj in tistim, ki me hoče odtrgati od tebe in tvoje ljubezni, ki me je pahnul iz moje cerkve, ki mi je vzel mojih sto otrok! Moje otroke! Sodbo hočem imeti med menoj in njim!«

»Mož, ljubi mož!« je vpila starica z napol zadušenim glasom. »Mar si zdaj čisto drug? Ti, tako dobri, tako pobožni človek — ti hočeš sedaj skušati Boga in grešiti zoper njegovo voljo?«

»Pusti me, pusti! Hilti! Sodbo hočem imeti!«

Vedeti hočem, ali sem živel pobožno ali pa sem preklet, vedeti, ali sem služil Bogu ali peklju!

»Nič več ne misli name in na mojo ljubezen, samo to te prosim: ne skušaj Boga!«

»Sodbo moram imeti! Moram! Moram! Ne oviraj me s svojimi rokami — in bodi brez skrbi — rešil me bo stiske in trpljenja! Dobro si zapomni, kako bo pokazal tistemu: kar je združil Bog, ljudje ne morejo več ločiti! Ne oviraj me! Moram! Moram!«

Iztrgal se je in se opotekel na rob akalovja. Predirno je zavpil pod oblake: »Moj dobri Gospod, ti moj Bog! In z razprostrtimi rokama, vročične oči upirajoč v sivo zastrito nebo, je stopil v prazno. S presunljivim krikom je šinila Hiltidiju pokoncu in s klečajočimi koleno planila za njim. Njene roke so še ujele vihrajočo obleko, ni hotela izpustiti, s svojim padcem jo je Hiltišalk potegnil za seboj in sirmoglavila je z njim v temno globino...

Zamolčko je bučala Zbrisana Aha, sivo je pršela navzgor in globoko doli so se valile njene vode po vedno istem potu, goltale padajoče kamenje, žrle razpadajočo zemljo bregov in morile vso rast, ki je prišla preblizu. Kar je vzela, ni več izpustila. Sodba je padla in glasila se je, kakor je želel Hiltišalk: zdaj je bil rešen stisk in trpljenja in združen s svojo ženo za večne čase.

Po mežavem dnevu je napočil siv, pust večer. V enem od lesenih stražnih stolpcev, ki so bili postavljeni po vogalih zidu okoli Vacemanove hiše, je stal Henink s svojim zaupnim hlapcem. Pritajeno sta se pogovarjala.

»Tega si gotov, da že več dni ni lovilo?«

skoro leto za letom. Tako so se tudi letos kar vrstili konec maja in v začetku junija, tako da je ognjeniški pepel na ravnost zatišail socce nad glavnim mestom Rabol in še daleč po okolici. Srečno naključje pa je hotelo, da je vprav v tem času začel padati silovit dež, ki je ves ognjeniški pepel stotek na zemljo in jo daleč naokoli spremeni v naplodbitejšje poljane. Tamkajšnji domačini niso bili malo presenečeni nad tem nenavadnim pojavom, ko je bil v kratkem času odel v bujno cvetje in zelenje kraj, o katerem bi pred tem blagodejnim ognjeniškim izbruhom lahko rekli vse prejkakor to, da je rodovit. Čudna igra narave v krajih, kjer ljudje žive v neprestanem strahu, kdaj bo k njim prišla smrt na obisk naravnost iz ognjeniških žel.

Drevesa pod mrežo. Ameriški kmetovalci so v zadnjem času zelo zanimajo za neki nov izum, ki je pred nedavnim prisel na trg. To je nekakšna mreža, s pomočjo katere se bo mo-

je med drugim bil tudi »Domoljub« njen stalni prijatelj, zato je prav, da se je tudi po smrti spomni. Njej večni mir, žalujočim otrokom pa spoštni. — Protokoli tedna pa so naši zvonovi tudi veselo peli in vabili naše može in fante k duhovnim vajam. Upamo, da se obrodile obilno sadov in da bodo ti sadovi vidni zlasti med našimi fanti.

Trebe. Prosvetno društvo je ponovilo v nedeljo igro »Dva para se ženita«, ki je lepo uspela. Naše društvo se nima svojih prostorov, kar je gotovo velika ovira društvenega napredka. Sedaj pa bo nastala prilika, da bo društvo lahko zgradilo svoje dvorano. Ravno tako bo tudi gasilno in knjižniško društvo prišlo do udobnih prostorov. Hranilica nam seveda denarja in prihrankujemo pomoč, da nam bo mogoče uresničiti naše namere. — K večjemu počitku smo položili Jožeta Rozmana, ki je bil 40 let cerkveni ključar. Veliko zaslug, ki je imel rajni za ustanovitev naše fars. Udeležil se je tudi romanja in Sveto deželo in v Lurd. Bog daj dobremu možu večni mir!

Varenica. Slabe življenjske razmere so se zadnje čase zaradi dviga cen lesu nekoliko izboljšale, vendar pa ne moremo reči, da je tako kakor bi želeli. Marsikatera hiša nima niti za sol, kaj šele za tobak! Pa sta se zadnjič enkrat pojavili pri nas dve ženski, ki sta prodajali protiverzanske knjižure. In glejte, največ uspeha sta imele v onih hišah, kjer najbolj tarnajo nad težkimi časi in kjer je denarja res najmanj. Mi imamo dobrih knjig in časopisov več kot dovolj. Te naročimo in berimo! Slabega tiska pa ne vzemimo v hišo, če nam ga tudi zastojni ponujajo.

Galicia pri Celju. V krogu svojih otrok, znanec in prijatelj bosta dne 30. februarja obhajala zlato poroko Blaž in Helena Vipave iz Hramč. Za to redko slavnost se vse najolovsejeje pripravila. — Novi odbor prosvetnega društva pripravja vse potrebno za postavitve prosvetnega doma. Lepa je ta misel in prosimo vse, ki jim je na srcu kršćanska prosveta, da pomagajo, da se bo mogla ta zamisel čimprej uresničiti. »Domoljub« pri nas radi beremo. Prav je tako. Tudi v naši fari moramo uveljaviti pravilo, da berejo kršćanske družine le take časopise, ki zagovarjajo kršćanska načela.

Koprivica. Velika nesreča je zadela posestnika Antona Šerbeca iz Vel. Kamena. Lansko leto mu je pogorela viničarija. Stavbo so delavci ravno na novo pokrili, pol ure nato, ko so odšli, pa so leseni stavbo objeli ognjeni plameni in jo uničili.

V hudi zimi mu je zamrznila voda pri žagi in mlinu. V tem času mu je bil ukraden gonilni jermen od cirkularke in priprava za drobljenje kamenja, tako da ima skupno nad 10.000 din škodo. Težko je v teh hudih časih nadomestiti tako veliko škodo.

Kostanjevica. Letos pa res ne bo imel kmet nič »počitnice«. Kar naprej se vrete lepi dnevi, ki vabijo kmeta zdaj v vinograd, zdaj po drugih opravkih. Bomo vsaj nadomestili, kar nam je lansko leto vreme povzročilo zamude. Prav potrebno bi bilo te lepe dni izrabiti za popravila naših srenjskih potov, ki so tega res potrebni. Z željami in jamranjem ne bomo niti ped daleč prišli. — Vse fajfarje, cigararje in cigaretarje opozarjamo, da dajo lahko pri nas proti primerni »odškodnini« popraviti svoje patentne vžigalnike. Posebno so zaželeni nežigosani...

Mirna peč. Ono nedeljo je peljal posestnik Zupančič iz Dolenje vasi avate na postajo. Nazaj grede se mu je konj splašal in tako nesrečno zadel v tovorni vlak, da ga je ta razmrazil. Posestnik je ostal nepoškodovan, imu pa 6000 dinarjev škodo.

Lučine nad Škofjo Loko. V nedeljo bo ustanovil občni zbor podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva v šoli na Lučah. Vabljeni vsi sadjarji. — Letos se oglašajo tatovi, ki krajejo kakor make. Posebno neki človek zna na vse mogoče načine motiti ljudi, da jih nazadnje ukani za večjo ali manjšo vsoto. Enkrat nastopa kot detektiv in preiskuje, če je kje skrit saharin, drugič kot premožen trgovec, ki mu je trenutno zmanjkalo denarja za izplačilo itd. Na take in slične načine je škodoval že mnogo ljudi. Orožniki ga iščejo, pa jim je dosele še vedno srečno odnesel peše.

Cerkije pri Kranju. Občinski odbor je sklenil, da se v prizadehlih katastrofah občin pobira letošnje leto 30 odstotka doklada za vodovod, katerega gradnja se bo s pomočjo banovine postopoma nadaljevala. Za leto je predvideno, da se popolnoma dogradi rezervar in položi cevi do zajetja. — Zaradi nerednega poslovanja je bil odpuščen iz službe Zule Ivan, občinski tajnik. Gotovo

Sejmi

do 27. februarja 1938:

21. febr.: živ. in kram. Višnja gora in Velike Lašče. — 24. febr.: živ. in kram. Moravče, Studence pri Krškem, Cerknica, Zubina pri Št. Vidu pri Stični in živ. Ljence.

le, da občinska blagajna zaradi nereda ne bo trpela škode. — Z velikimi zanimanjem so preteklo nedeljo poslušali vlagatelji predavanje, kako se bodo izplačevale hranilne vloge. Marsikateri je naslednji uradni dan v hranilnici resnično teh vesti tudi preizkusil. Upamo pa, da bodo ljudje kmalu zopet dobili zaupanje do naših hranilnic in pričeli prihranjati denar nalagati, ker je gotovo še najbolj varen.

Gorje pri Bledu. Tudi naša hranilnica bo sedaj začela novo življenje. Da bo ljudem vse poslovanje bolj pojasnjeno, aklicuje hranilnica in posojilnica v Gorjah javni sestanek vseh vlagateljev in tudi drugih, kateri bod v nedeljo, dne 20. februarja po litanih v Gorjanekem domu. Na sestanku bo govoril ravnatelj Zadrugne zveze. — Naše kat. bralno društvo je imelo v nedeljo 6. t. m. svoj 58. občni zbor. Zivahnost, katere je vladala na občnem zboru, je porok, da bo pod pametnim vodstvom, katero je bilo izvoljeno, tudi naprej društvo delalo za pravo prosveto v fari. — Tudi letos smo pridobili več novih naročnikov našega časopisa, posebno za »Domoljuba«. Tudi »Slovenca« je pri nas precej. Temu se je že večkrat prinerilo, da ga zavozijo in ga dobimo šele naslednji dan. Ker se zavozijo samo »Slovenec«, smo zelo radovedni kje je vzrok? Želimo, da bi se kaj takega ne ponavljalo več. — Lepa lega Gorij in zdrav planinski zrak našega kraja, privablja vsako leto večje število tujcev k nam, pa želimo, si jih še več, saj se je začela zadnje čase domača podjetnost zelo širiti in si prizadevati, da bo gostom čim bolj ugodno postregla. — Tudi gospodarski položaj se je izboljšal. Veliko naših ljudi je zaposleno v tovarni in ZZZ ima že lepo število članov, boljše zaslužijo ljudje tudi pri lesni trgovini. Tudi Gorjanci vidimo, da zaupanje, katerega smo dali našim voditeljem ni varalo. Zato bomo še naprej trdno stali v pravem Slovenskem taboru.

Škofecja pri Mokronogu. Pretekli teden je mirno v Gospodu zaspal Ržen Anton iz Vel. Poljan. Bil je dober mož, kakršnih je le malo. Z njim je družina izgubila v kratkem še drugega člana, ker ji je pred nekaj meseci umrl gospodar in oče več otrok. — V Dolenji Stari vasi so spremili k večnemu počitku Hočevar Terezijo. Naj ji sveti vočna luč, žalujejo naj tolaži Bog! — Kakor se čuje, bomo v kratkem dobili konzumno društvo. Ljudje že težko pričakujejo tako potrebno ustanovo. Ljudstvo je s velikim veseljem sprejelo vest, da so naše denarne zadruge začele zopet poslovati. Dosedaj se je mnogih vlagateljev polajšalo že obup. Začeli so

gube znebiti nadležnih vrtnik in obvarovati rastline pred prevelikim mrazom. Priprava je precej podobna oni treči, ki jo uporabljajo ljudje takrat, kadar hočejo imeti mir pred pikajočimi moskiti. Ta novi izum je nekaka preproga, skozi katero lahko neovirano prihajata zrak in svetloba. Velika je toliko, da jo lahko pogrncemo preko sadnega drevja in gred. Ta mreža ne obvaruje samo pred žuželkami, pač pa zanesljivo tudi pred mrazom. Omenjena tenčica je tako spletena, da skozi njo more ravno to dežela, metulji in podobne živalice pa že nimajo več dostopa do zavarovanih dreves in gredic. Če to tenčico pokrijemo z gotovo kemično raztopino, postane neoprodna, pri čemer toplina v notranjosti doseže lahko višjo stopnjo, kakor pa vlada zunaj.

»Da, gospod, prisegam. Kaj se godi spodaj v hiši, ne vem — drevje zakriva pol ograda. Toda jezero leži odprto pod menoj. Moral bi ga bil videti, če bi bil odplul.«

»Toda rib mu je treba!« Henink se je zasmel. »Ljudje, ki jih je zbral v svojem ogradi, hočejo imeti kaj za pod zob. Podnevi ima vrata zaprta, zato mpra odhajati pač ponoči in loviti pri bakli. Splazi se tja dol, preden se stemni, in splezaj na drevo! Če opaziš, da pripravlja mreže za odhod, priteci. In preden greš, govori s svojimi tovarišema Cahom in Heripotom, obljubi jima, kar hočeš! Saj ne tvegata dosti. Kadar bodo štiri najboljše pesti na lovu, bo igrača seči po dekletu. In povej jima...«

Hlapčev pogled ga je opomnil, naj umolkne: pod stražnim stolpcem se je oglašil korak; in Henink se je porogljivo zasmel. Glasno je začel govoriti o slabem vremenu, ki ga oznanjajo gosti oblaki. Potem je zašepetal: »Stori, kakor sem ti rekel! in je zapustil stolpec.

Pred njim je stal njegov brat Ajbert z ozkimi ustnicami in priprtimi očmi: »Tako? Nevhta se pripravila? Meniš?«

»Mislim, da res.«

»Potem ostani le lepo v svoji čumnati nocoj. Drugače bi ti utegnili neurje prerahljati kosti!« Ajbert se je obrnil in krenil proti hiši.

Henink je stisnil pesti, toda jeza mu je brž uplahnila in smehljaje se je pohitel za bratom. »Pogovoriva se! Vidim, da si utepal posluške. Dobro — tebe bode deklet v oči, mene tudi. Ali se morava za to ravsati? Zediniva se, saj sva si brata! Očeta boli buča in belih zajedavcev se nam ni treba vošč bati. Zato bo za naju pravšnja ura, ko se odpelje ribič ponoči s svojim hlap-

cem loviti. Bodiva si složna kot dobra tovariša — in za deklet igrajva. Hočeš ali ne?«

Ajbert je pomislil. »Dobro, pripravim desko. Pojdiva!« Smehljaje se je napotil po odprtih stopnicah navzgor; upal je, da bo dobil, zakaj bil je boljši igralec. Toda Henink je bil boljši pivec; odšel je v podzidje in poklical staro Ulo. »Zanesi vrč najmočnejše medice v mojo čumnato!«

Medtem ko sta oba brata sedela pri polnih korcih pred igralno desko, in pri vsakem kamnu, ki sta ga vrgla, nazdravljala Zigenotovi sestr, se je spuščal Heninkov hlapec po skalnih stolbah na obrežje jezera. Ko se je splazil pod drevjem blizu do ribičevega ograda, je uzrl Rotico sedeti na razgledišču. Koprneče je gledala proti brvi čez Aho, ker je vedela, da pride Rudlib. Viho in stari planšar sta se bila malo prej vrnila iz Lokitevega lesa; ko sta šla pod šenavskimi pologi, je Rudlib, ki jo bil pri delu na polju, spoznal ribičevega hlapca in pritekel k njemu. Doma je našel Viho deklico z Zigenotom na razgledišču in ji je smehljaje so počepetal: »Drevi pride tvoj fant — in njegov oče z njim!« Bleda in tresoč se je skočila Edelrota na noge in oči so ji boječe obstale na bratu. Toda Zigenot je potegnil sestro k sebi in jo nežno pobožal po lasih. »Le kar vesela bodi! Saj si čula: Rudlib pride z očetom. Hudi časi so prišli nad nas, toda rožico poznam, ki cveti tudi pod snegom. Župan in jaz, danes bova pozabila, da hodiva vsak po svoji poti, in bova složna gradila dom vajini sreči.«

Ihteč od veselja je Rotica objela svojega brata, in odkar je bil stopil s hlapcem v hišo, je sedela na razgledišču in z vročim koprnenjem čakala svojega fanta.

(Nadaljevanje sledi.)

Užitek. Zena: »Kaj si spet pijan. Res bi rada vedela, kak užitek je to, vsek večer se upijamiti.« — Mož: »Tega ti ne povem, sicer boš še ti vedno bila.«

janji pometi kmečke organizacije. Bo tudi vpisovanje novih članov. Ker je stvar važna, se vabite vsi, da se zborovanja udeležite.

Smihel pri Novem mestu. Predavanje o pok. sodskolu Jegliču s skioptičnimi slikami in filmom, ki se naj mnenovale preteklo nedeljo v naši dvorani, ko smo imeli Nismo pri nas krivi, da je bilo tako klaverno. Govornik se je sicer potrudil, toda aparat ni ubogal. Ne mislite v Ljubljani, da je za kmete vse dobro. Smo že tudi pri nas razvajeni! Bomo pa v nedeljo bolj postregli z igro, kjer bomo sami domači. Dovoljen bo tudi smeh.

Sv. Gregor. Kat. prosvetno društvo bo uprizorilo v nedeljo, 20. februarja ob 3 popoldne veseligrlo »Davek na samce«. Vabljeni!

Ribna pri Bledu. V nedeljo, 6. februarja, se je ustanovil fantovski odsek za našo župnijo. Fantovski odsek je že priredil igro »Dobri vojak Švejk«. Prostrana dvorana Gasilskega doma je bila natlačena občinstva. Vsi igralci so dovršeno igrali svoje vloge. Zelimo še več primernih predstav.

Vranks. Katoliško prosvetno društvo bo uprizorilo v soboto, 26. februarja, ob 20 in v nedeljo, dne 27. februarja, ob 15 v dvorani pri »Slovanu« burko »Gospodina kmetij«. Pridite in pogledite!

St. Jurij pod Kamom. Na pustno nedeljo bo uprizorilo naše prosvetno društvo burko »Čevljarski baron«. Vabimo k veselju zabavi! — Ta predpust smo imeli kar devet parov na oklicih. Vsem želimo obilo sreče pod sladkim zakonskim jarmom. — Laska elaba letina se nam vedno bolj pozna. Maršsko s strahom premišluje, kako bo preživel sebe in svoje do novine. — »Domoljub« smo pa kljub hudim časom ostali zvesti kar vsi in še nekaj novih je pristopilo v našo veliko družino.

Trebnje. V nedeljo so naši igralci uprizorili lepo igro Naša kri. Uspeh je bil vsestranski zadovoljiv. — Naš fantovski odsek živahno deluje. Nad 60 fantov se udeležuje sestankov, 30 pa telovadbe. Po zaslugi g. dekana se enuje godba. Instrumente že imamo. — Mesečni ecetanki našega prosvetnega odseka so zelo dobro obiskani. Posebno lep bo nastop na društveni pripravi ev. Jožeta, na kar se članstvo že sedaj pripravlja. — Neka žena je nastala v nedeljo 13 parov, ki so jih vrgli a prižniče ljudem v zobe. Njena tovarišica jih je pa na paterištrave jagode nastela kar 14 parov.

Belinci. Naše prosvetno društvo bo letos ob prički svoje desetletnice priredilo velik prosvetni tabur in bo blagoslovilo nov prapor. — Pred nekaj dnevi je umrl za pljučnico komaj 24 letni Janez

stranovanju se je pridružil nekaj drugega, zagonetnega. Izprva tega zagonetnega še moj sveži vris ni znal razodeti.

Potem sem se pa odjunačil: stopil sem do gospoda župnika in do žerličnega očeta. In ko so vsi rekli da, sva se vzela. Presretna reč! Ti spomini so mi še danes najbolj živi in mi še danes segrejejo kri. Je zaključil gospod ravatelj in začel iznova nuzgati vivček. Ko pa je zagledala njegovo brezuspešno prizadevanje gospodična Minka, tovarišica iz dijaških let, je brž pristopila in vzkliknila: »Julij, kako boš pa prišel, ko ni v pipi tobaka! Med njegovim živahnim pripovedovanjem mu je ves tobak pošel. Zato mu je bila ponudba gospodične Minke prav dobro došla: natlačil je svežega tobaka in pipico iznova zapalil.

Prva postaja nad Radovljico so Lesce, izhodišče na Bled in v Bohinj. Že od daleč nas pozdravlja visoki in rdeči poburvani zvonik. Se li zaveda svoje slavne protoklosti!

V Lescah je bila najstarejša pot na Gorenjskem. Letopisi že v 11. stoletju omenjajo leseno Marijino cerkev, h kateri so prihajali pobožni verniki od blizu in daleč. Danes so Lesce važna železniška postaja in središče lesne trgovine. Tik za kolodvorom je videti novo tvorico za verige.

»Ali ni tu v bližini tudi Vrba, rojstna vas pesnika Prešerna?« vpraša Jože Grdina, ki se za vse zanima in si tudi vse sproti tudi napiše.

»Da, v bližini tamle na desno je Vrba, rojstna vas našega pesnika prvaka, ki se je rodil dne 3. decembra 1800.«

Preprosta kmečka hiša stoji še danes, sorodniki pa so že umrli. Prešernov rojstni dom je zdaj v tujih rokah. Na hiši je vžidena spominska plošča, v hiši pa hranijo spominsko vpisno knjigo. Sredi vasi raste stara kosata lipa, okrog nje pa so kamniti sedeki za pogovor pod lipo, kakršnih v Sloveniji ni več mnogo videti. Za dober streljal od vasi je iz Prešernovih pocizij

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

**Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas
razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.**

Legen. Rajni je bil vnet delavec v naših organizacijah. Naj počiva v Bogu! — Med prekmurke izselence v Francijo je šel pastirovat g. Camptin, doma v Bogojini. S tem se je izpolnila dolgoletna želja naših izselencev, ki so že toliko časa pravih za svojega duhovnika.

Retete pri Škofji Loki. Gasilska četa Godešič bo v kratkem času priredila v našem prosvetnem domu lepo ljudsko igro »Dobrava«, na kar že sedaj opozarjamo.

Litija. V nedeljo, 20. februarja, bo ob 9 v litijki žoli sadjarski tečaj, ki ga priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva. Vsak sadjar je lepo vabljen! Vetopnine nil!

Dol pri Ljubljani. Spomin na velikega vladko dr. A. B. Jegliča bomo obudili v nedeljo, 20. febr., ob 3 pop. v prosvetnem domu, o katerem bo pre-

daval v besedi in sliki g. ravnatelj Vinko Zor iz Ljubljane. Vsi vljudno vabljeni!

k Dr. Franca Prešerna Zbrano dele, ki sta ga uredila dr. Glonar in Pirjevec, obsega vse pesmi (poezije), pisma (slovenska in nemška), kar jih je kdaj napisal naš največji slovenski pesnik. Delo ima 235 strani in stane nevezano 40 din, vezano v platno 35 din, ali v celo usnje 90 din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ni dovolj, da poznamo in vemo, da je bil nekoč dr. Prešeren na svetu, dolžnost zavednega Slovenca je, da pozna in ve ceniti tudi njegova dela. Ob obletnici smrti se oddolžimo na ta način, da si nabavimo njegove poezije, spoznamo njegovo življenje in pesniško delovanje, ter se pesmi tudi naučimo. Zato sežite po knjigi.

znana cerkev sv. Marka. Prijazno vas obkroža diven okvir: panorama Julijskih Alp in Karavank s Stolom, njih najvišjo gromado. Ob pogledu na to idilično lego smo namah razumeli vse globoke občutke, ki jih je naš veliki mojster tako lepo in preprosto izpovedal:

»Oj Vrba! srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta...«

»Gospa Francka, pogledjte, tamle je pa, Babji zob«, se pošali gospod ravatelj, kahoč na visoko ostro skalo oustran Bleda. Gospa Francka izprva nekoliko zardi, potem jo pa le premaga radovednost in stopi k oknu. Na desnem bregu Save Bohinjke, kjer se njena struga zoži, štrle kvašku razzorane pečine, ki jih je ljudska domisljija zaradi groteskih oblik po svoje krstila. Najzanimivejši je vsekakor daleč na okrog vidni Babji zob. To je seveda naravni zemeljski pojav. V teku stoletij je Sava ogledala skalovje in si izkopala pot v svet. Trše kamenje je ostalo in zadobilo zaradi neprestanega delovanja vode najrazličnejše oblike. Tako sliči tudi Babji zob osameli škrbini ovenele blondinke. Kaj moremo to, če ga pa ljudska govorica tako nazivljaj! Toda rešnici na ljubo moram povedati, da se naša spremljevalka nikakor ni mogla sprijazniti s tem imenom. Čimbolj smo ji pojasnjevali ondoto goro in ondote zemljepisne razmere, tembolj je postajala redkobesedna, da se prav mlo izrazim. Da nismo bili možki v večini, ne vem, kako bi se bila končala ta prirodopisna afera.

Jesenice — zadnja postaja na svobodnih slovenskih tleh! Kakor varno skrito gnezdo snivajo jesenice stisnjene med gorami. Strma pobočja pozivljajo prijazne hišice, v dnu pa šabori Sava — sveta reka Jugoslavije. Sava! V tujini bom zdihoval po tebi, klical tvoje ime, polno tolažbe in upanja. Ob pogledu naše kije ljubezen, izgine sovraštvo. Tvoja pesem, polna lepote in soglasja, omamlja zakrknjena srca, miri raz-

devajoče misli, prižiga ogenj sveže domovinske ljubezni. Po tebi bom hrepenel, po tvoji bližini.

Zdaj grem. Z Bogom!

3. Po poti pradedov v Kelmoraja.

Po 8 km dolgem Karavanskem predcru pristanemo v Podrožici na Koroškem. Kot sedmošolec sem jo pred štiri in tridesetimi leti prvič gledal z Colce. Pogled na prelepi Rož in čarobna jezera v daljavi mi jo je že takrat tako globoko vtisnil v dušo, da sem se tudi pozaje kot visokošolec z Dunaja najrajši vračal preko Koroške. In zdaj, ko se po letih znova peljem mimo rodovitnih polj in težko obloženih sadovnjakov, mimo smaragdno zelenega Baškega jezera in razdrtihi sten Dobrača, mi je nekam tesno pri srcu. Na vlaku in na cesti slišim samo nemško govorico. Napisi na gostilnah in trgovinah vsi samo nemški, imena pa večinoma samo slovenska. Celó tisto popoldne so švigalo mimo nas visoke gore in globoko zarezane doline, v zeleno ogrinjalo odele Malnice in rajsko lepi Badgastein, svetovno znana zdravilišča in letovišča, in vendar ne more srce teh nepozabnih krajev uživati s tisto slastjo in radostjo, kot se jim spodobi. Vsetod naokrog so nekoč gospodarili naši pradedje, vsetod naokrog se je nekoč razlegal naše besede sladki glas, a danes? Le tu pa tam še spominja na slovenski izvor kako krajevno ime, ime kakakega mesta, sela ali gore, vse drugo je minilo. Naši so samo grobovi.

Torej smo Slovenci v teh že po naravi bogato obdarjenih krajih veliko sveta izgubili, izprašuje Jože Grdina, ki si vsako opazko in vsako novo postajo sproti zapisuje.

(Nadaljevanje.)

V vsako hišo »Domoljuba«!

Iz pisarne Kmečke zveze

Vsem delegatom za občni zbor Kmečke zveze v Celju, dne 20. februarja

Z ozirom na nove predpise za vozne olajšave, ki se dajejo društvom za letne občne zbornice, sporočamo vsem delegatom in krajevnim kmečkim zvezam, da se bo treba poslužiti za občni zbor v Celju povratne karte, ki velja od sobote do ponedeljka opoldne.

Po novih predpisih je sicer možno dobiti 50% popusta, zahtevani pa so taki pogoji, da jih naši delegati sedaj ne morejo izpolniti. Potrebna je namreč članska izkaznica s fotografijo in še posebna legitimacija, potrjena od železniške direkcije za kupovanje vozne karte.

Pripominjamo ponovno, da bo občni zbor šele ob 11 dopoldne in da bodo imeli delegati skoraj iz vseh krajev zvezo z jutranjimi vlaki. Odbor KZ.

Podružnica Zveze absolventk kmet. gosp. šol za Gorenjsko, je v svoji seji dne 6. febr. sklenila, da bo redni občni zbor podružnice dne 20. marca ob 10 v ljudskem domu v Kranju. Ob 9 bo pa splošno zborovanje kmečkih žena in deklet. Posebno toplo so vabljena dekleta, organizirana v M. K. Z. Vse žene in dekleta iz kmetijskega, lovškega, radovljiškega in kranjskega okraja prosimo, da se zborovanja udeležijo. Govornikov bo več in obravnavala se bodo zelo važna vprašanja.

RADIO LJUBLJANA

Cetrtek, 17. febr.: 18 Nastop pevskega zbora. 18.40 Slovensčina za Slovence. 19.30 Nac. ura. 19.50 Deset minut zabave. 20.00 Pisana šara. — Petek, 18. febr.: 11 Solska ura. 18 Zenska ura. 18.20 Plošče. 18.40 Francoščina. 19.30 Nac. ura. 19.50 Deset minut za planince. 20 Za ples in zabavo. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 19. febr.: 17 Radijski orkester. 17.40 Skrb za delavstvo v drugih državah. 18 Plošče. 18.40 Pogovori s poslušalci. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled sporeda. 20 O zunanji politiki. 20.30 Pavliha — pester večer. 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 20. febr.: 8 Orglice in harmonika. 9 Napovedi, poročila. 9.15 Plošče. 9.45 Verski govor. 10 Staroslovenska sv. maša. 11 Otroška ura. 11.30 Radijski orkester. 16 Koncert radijskega orkestra. 17 Kmet. predavanje. 17.30 Zenitovanje iz Spodnjega Stajerja. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20 Vodopitje večer. 21.30 Koncert radijskega orkestra. 22.15 Plošče. — Ponedeljek, 21. febr.: 18 Zdravstvena ura. 18.20 Plošče. 18.40 Kulturna kronika. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Večer lahke glasbe. 22.15 Kvariet mandolin. — Torek, 22. febr.: 11 Solska ura. 18 Plesna glasba na dveh klavirjih. 18.40 Judje in gospodarstvo. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni zvočni tehnik. 20 Plošče. 20.20 Razbiti vrč, veselogra. 22.15 Koncert radijskega orkestra. — Sreda, 23. febr.: 18 Mladinska ura. 18.20 Plošče. 18.40 Pomen socialnih pogodb za izseljenec. 19.30 Nac. ura. 19.50 Uvod v prenos. 20 Prenos iz ljublj. opernega gledališča.

NAZNANILA

Povečana številka ilustriranega družinskega lista »Zika« je izšla te dni. Poleg številnih priznanj, ki jih pošiljajo ljubitelji žikinih proizvodov, in člankov, ki opozarjajo na prvovrstno kakovost ržene kave žike, žikinega specialnega steriliziranega zdroba za dojenčke in bolnike in žikinih higieničnih krušnih drobtin, ima list naslednje vsebino: J. Lovrenčič: Klic naših dni; A. Ingolič: Splavarji po Dravi in Donavi; R. Kipling: Slon; A. Daudet: Mladi ovaduh; V. Potnik: Izletniki; M. Brenčič: Kot nocoj... In nekaj »Kratkih zgodb za dobro voljo«. Nato sledi »Zdravniška posvetovalnica«, kjer daje g. primarij dr. Dragaš nasvete za bolne otroke in razpravlja o angini, ter »Gospodinski kotiček«, v katerem najdete recepte za likerje, domače sladkarije in podobno. List »Zika« družji v svojem krogu odjemalce izvrstnih žikinih hranil, prejme pa ga brezplačno vsak zainteres. Naslov: Prazna Zika, Ljubljana-Viž.

Dekanijskim odborom Prosvetnih društev v Škofji Loki, Moravčah in Cerknici. V nedeljo, dne 20. febr. bo v društvih domovih v Škofji Loki, Moravčah in v Cerknici dekanjski sestanek Zveze ljudskih odrov ob 3 popoldne. Pride delegat Zveze. Vsako društvo naj pošlje svojega zastopnika, ker je sestanek za izpeljavo nove organizacije velikega pomena in bo izvoljen nov dekanjski odbor.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Vodne turbine

ugodno napredaj. Tehnična pisarna ing. Borštnar, Ljubljana, Pražakova ulica 8.

Dva hlapca, trezna in poštena, se sprejmeta takoj na posestvo pri Ljubljani. Ponudbe pod »Pristavac« št. 1984.

Družinska kuharica

se sprejme takoj na posestvo pri Ljubljani. Ponudbe pod »Pristavac« št. 1984.

Slamorenico na motor in ročno proda Dolene Peter, Smerca 33 pri Kamniku.

Hlapca sprejemem na kmetijo. — A. Zabajek, kolar. Hruška št. 19 pri Ljubljani.

Fanta 16-20 let, katoliških staršev, sprejemem za kmetijska dela, v bližini Ljubljane. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2116.

Hlapca sprejemem takoj. — Pečar, Nadgorica 3, Ježica.

Kmečko dekle pridno za vsa dela sprejemem takoj. Dravljica št. 13.

40 številnih strojev pogreznih, ki štikajo in štopajo ter

70 koles najboljših znamk po neverjetno nizkih cenah napredaj samo pri »Prometu« (Nasproti Križanske cerkve) v Ljubljani. (Tudi ob nedeljah na ogled).

Fanta 15-18 let starega sprejme Janez Seliskar, Lukovica št. 17, p. Brezovica

Kovaškega vajenca

z oskrbo v hiši sprejme Kobal Jernej, Slov. Javoršek št. 174.

Hlapca vajenega konj in kmečkih del sprejemem takoj. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Delavenc« št. 1991.

Maniše posestvo

v dobrem stanju, pravno za obrtnika ali upkojenca, ugodno napredaj. Hiša z gospodarskim poslopjem zidana in krita z opeko. Franja Urbanija, Zallog 3, p. Moravče.

Čevljarški pomočnik dober, išče dela. Bajc, Cerknica 18.

Fanta delavnega, krepkega, 16-18 let starega, ki ima veselje do strojarske obrti, sprejemem v uk. Vsa oskrba v hiši, tudi potrebna obleka. Prednost imajo sinovi posestnikov. — Papler Fr., Dolsko, Zirovnica, Gor.

Dekle pošteno, pametno, ne premlado, za vsa dela iščem. Ponudbe na Domoljuba pod »Zdravac« št. 2250.

Krojaškega pomočnika sprejme Ludovik Slak, Dobričice, Dolenjsko.

Služkinjo, zdravo, poslovno, katere zna lepo prati, likati, pospravljati sobe, nekaj kuhati, se sprejme k mestni družini. Ponudbe pod »Poštenac« št. 1903.

Hlapca za kmečka dela sprejme Bokavšek Miha, Štepanja vas št. 8, pošta Dobrunje.

Večje posestvo

ki redi 8-10 glav živine, je z vsem kmečkim orodjem in živino, vse v dobrem stanju, napredaj. Cena po dogovoru. — Františka Dolinšek, Zaversje, Dobovec, p. Trbovlje I.

Črešnjav les suh, kupujem v manjših količinah, kakor tudi vse ostale trde lesove. — Krže Franc, mizarstvo, Vrhnika, Idrijska cesta 2.

Cepljena trta vrsta izbora nudi trsnica Ferle, Svibno, pošta Radeče. — Pišite po cenik.

Šalote in rdeči čebulček kupujemo. — Sever & Komp., Ljubljana. Gosposvetska cesta 5.

Zastopnik sprejme domačo zavarovalnico za vse okraje Slovenije. — Ponudbe na Oglasni zavod Oslak, Maribor, pod »Fiksus in provizijac«.

Hepo ima napredaj 24. gajnar Matija, Selo 14, Laverca.

Hlapca dobro vajenega vsega kmečkega dela, iščem. Sprejemem tudi starejšega. Ponudbe z navedbo starosti in nastančnim naslovom na upravo Domoljuba pod »Trezen in pridenc« št. 1925.

Prodaj bikca 16 mesecev starega, dobre mlekarice. Soštro št. 18.

Dekle za vsa kmečka dela iščem za takoj. Erklavec, Podmolnik 5, p. Dobrunje.

Stanovanjsko hišo

Zg. Zadobrava 33, Dev. Mar. v Polju prodam ali dam v najem.

Kmečki mlin se odda za nekaj let brezplačno, ker je potreben delnega popravila. Poizvo se pri Martin Hriber, Spodnji Log. Sava pri Litiji.

Cerkveni mlin se odda v najem na dražbi dne 25. februarja 1938 ob 9. uri dop. Zupni urad št. Jernej, Dolenjsko.

Kovaškega vajenca

in mlajšega pomočnika sprejemem s hrano in stanovanjem v hiši. — Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »Dolenjsko« št. 2240.

Dekle 16-18, kmečko, pošteno, pridno, sprejemem na posestvo in gostilno. Ponudbe na upravo lista pod »Pridna« št. 1912.

Službo čuvaja gospodnoga ali lovškega ali za vse skupaj, iščem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 1913.

Hlapca in dekle

pridna in poštena, takoj sprejemem. Strukelj, Pržan št. 2, št. Vid nad Ljubljano.

Lepa kmetija

za 12 glav govedi, z vinogradi, napredaj. Ponudbe na upravo lista pod »Ugodno« št. 2126.

Gospodinja, starejša kuharica gre brezplačno starejšemu gospodu ali župniku. Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 2033.

HERSAN ČAI

DELUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.
POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih.
POLAJSUJE muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
UBLAŽUJE bolečine pri mesečnem perilu in meni.
ODSTRANJUJE motnje pri debelenju in napravi vitko.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Reg. S. br. 108363

*Poglej, babica! Kako je Rezikina,
obleka siva, če jo primerjaš
s tvojim belim predpasnikom!*

**No seveda, saj moje perilo tudi ni navadno
oprano, temveč je oprano z Radionom!**

Navadno oprano perilo ima odsev nekake sivine, ker navadna pralna sredstva odstranjujejo nesnago samo s površine. Radion pa nudi več: pri kuhanju perila se namreč razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki pronikajo skozi tkanino in odstranijo vsako, še tako globoko utrto nesnago. Na ta način postane perilo popolnoma čisto in zato tudi bleščeče belo.

Schichtov

RADION varuje
perilo

Danes potrebujete gumeno obutev in tople nogavice!

35-

46347-609
Za delo v hiši in na dvorišču ti topli čevlji iz močnega črnega sukna z gumijevim podplatom.

5-

Vsak praktičen človek kupuje nogavice »RADISA«. — Trpežne. — Elastične. — Cenene.

49-

0707-68801
Močne in trpežne opanke iz močnega usnja z neporušnim zavijanim gumijevim podplatom, ki ne prepušča vlage. Najboljša obutev za poljedelca ob vsaki priliki. Zebliji na podplatu ne rjave.

99-

97977-676
Guma je edina snov za obutev, ki ne prepušča vode. Našega poljedelca, delavca v kanalih, na zgradbah, pri namakanju prediva, v gozdu, na cesti itd. si niti misliti ne moremo brez teh čevljev.

6-

Močne in tople nogavice iz bombaža za dom in na trg.

39-

88235-611
Zenski nizki čevlji iz lakaste gume s pojačenimi špicami Vam bodo dobro služili v dežju in blatu.

7-

Močne bombažaste nogavice, ki varujejo zdravje in lep. Češljene za isto ceno.

69-

3925-688 5
Najbolj praktični in najbolj močni nizki čevlji za gospodinjke, ki imajo vsak čas opraviti izven hiše. Izdelani so iz močnega boksa z elastičnim, nepremočljivim podplatom.

89-

4767-68802
Čevlji za delavce in poljedelce iz masne kravine z nepremočljivim gumijevim podplatom. Široka oblika teh čevljev Vam omogoča lahko in udobno hojo.

flata

V VSAKO KATOLISKO HIŠO SPADA KATOLISKI ČASOPIS!

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU (ŠUTNA 22)

reg. zadruga z neom. zav.

Obreštuje hranilne vloge do 5%

Ugodno se bo prodalo na JAVNI DRAŽBI dne 3. marca ob 11. uri na sodišču št. 16 v Ljubljani v POBUDARU št. 1 pri D. M. v Polju in gospodarsko poslopje 2 kleti, hlev, svinjak, pod in zemljišče. Vrednost ca Din 100.000.-

Brzoparilnik „GAMA“

domač proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovico cenejši izdeluje

Ciril Podržaj, 12 pri Ljubljani

10 letno jamstvo. Ceniki brezplačno.

Bančni kom. zvezd, Maribor vam vnove vloge raznih denarnih zvezdov najugodnejše za odgovor Din 5.- izplača

Zahvala.

Ob smrti našega preljubega očeta, gospoda

FRANCETA ŽAREN

posestnika v Vrbuljah pri Krškem

se tem potom v linenu svoje mame, bratov in sestra najsrčneje zahvaljujem vsem prijateljem in znancom, ki so ga prišli kropiti od blizu in daleč, ga spremlili na njegovi zadnji poti, ali pa so mu poklonili cvetje in številne vence. Še posebej srčna hvala našemu županu g. F. Zorkotu, Leskovškemu kaplanu g. Al. Struklju, šol. upravitelju g. J. Pircu in celokupnemu učitelstvu, Leskovškemu županu g. Arbu, kakor tudi krškim, leskovškim in domačim pevcom in vsem onim, ki so se nas spomnili v tej bridki žalosti. Vsem Bog plačaj!

Vukovar, 12. februarja 1938.

Franc Žaren, ravnatelj tovarne.

Nemška semena dobite v trgovini Pintar. Ljubljana, Gosposvetska 14. Novi Svet

Hranilne knjižice vrednostne papirje 3% obveznice za likv. kmečkih dolgov stalno kupujem

A. PLANINŠEK, LJUBLJANA BERTHOVNOVA ULICA 14 — TELEFON 35-19

ULIVAMO BRONASTE ZVONOVE

več velikosti iz prvovrstne bronovine. Izdelujemo motorne brizgalne in vse gasilске potrebščine po konkurenčni ceni. Kratki dobavni rok — točna postrežba! Se priporoča

„ZVON“, K. d. št. Vid nad Ljubljano

BREZPLACEN POUK V IGRANJU

Klavirske harmonike od Din 490-

Zahtevajte brezplačni katalog!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 107

Dora: »Ali imate tudi kurja očesa?«
Slavko: »Ne, gospodična, nimam jih, ali če želite, si jih nabavim.«

Brinje in fige

prvovrstno blago dobite pri trvdki **FRAN POGACNIK d. z o. z., LJUBLJANA** Tyrševa (Dunajska) c. 33. Javna skladišča (Balkan)

On: »To ti je vražja stvar, en dan zgubim pri kartah drugi dan dobim.«
Ona: »Potem pa igraj samo vsak drugi dan.«

Semenski oves

lari jetmen, domače trno de-taljo, dunajsko luzerno, gre-horo, peso in razna travna semena, nudi v najboljši kakovosti trvdka **Fran Pogacnik, Ljubljana, Tyrševa** (Dunajska) cesta št. 33 v Javnih skladiščih

»Domoljub« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, in-serate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku — Telefon uredništva in uprave: 40-04. — Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.